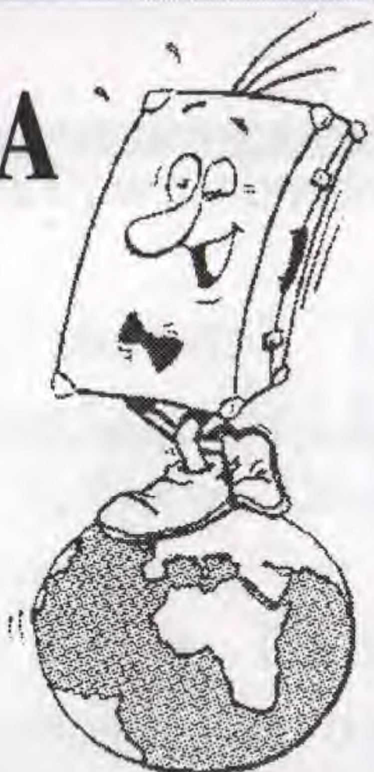

PASPORTA SERVO

Toegang tot de wereld

Met Pasporta Servo op reis (p. 4)

Jongerenweekend te Ieper (p. 10)

Perfektigaj kursoj kaj ekzamenoj (p. 13)

Tweemaandelijks tijdschrift over alternatieve communicatie en Esperanto

HORIZON.TAAL

36ste jaargang 2005/1 (211)
januari - februari

HORIZONTAAL

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond v.z.w., 33ste jaargang.

Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Redactie en administratie:

Vlaamse Esperantobond v.z.w.
Frankrijklei 140
2000 Antwerpen
tel.: 03 234 34 00
fax: 03 233 54 33
E-post: horizon.taal@skynet.be
Webstek: http://www.esperanto.be/fel/nl.

Abonnementen: 20,00 EUR

Rekeningen:

t.n.v. Vlaamse Esperantobond, Antwerpen: KBC 402-5510531-55
of Fortis 001-2376527-06;

Redactie:

Lode Van de Velde

Medewerkers:

Paul Peeraerts, Roland Rotsaert, Jean Pierre VandenDaele, Emiel Van Damme, Agnes Geelen, Cor Willems, e.a.

Verantwoordelijke uitgever:

Paul Peeraerts, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.

Advertentietarieven: (alle prijzen zijn in euro)

	1-malig	3-malig*	6-malig*
formaat 1/1:	250	625	1000
formaat 1/2:	150	375	600
formaat 1/3:	110	275	440
formaat 1/4:	80	200	320
formaat 1/6:	55	140	220
formaat 1/12:	30	75	120

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie
van een door u drukklaar geleverd exemplaar.

Op deze tarieven geldt het bijkomend BTW-tarief van 21%.

Kleurtoeslag bedraagt 125 euro per kleur en per inlassing.

REDACTIONEEL

"Esperanto very plezanto". Dit is een zinnetje uit het tweetalig (Ned.-Esp.) blijspel *Kia míksaĵo* van F.V. Dorno. Uiteraard is het geen goed Esperanto, maar het heeft zeker zijn humoristische waarde. Bovendien geeft het op een speelse manier weer dat Esperanto inderdaad zeer 'plezant' is, m.a.w. dat je er veel mee kunt beleven. Lees hiervoor het verslag van de reis met Pasporta Servo (p. 4); of over het afgelopen jongerenweekend (p. 10).

Anderzijds geeft het citaat ook op een satirische wijze aan hoe het Esperanto samengesteld is uit (de meest voorkomende woorden van) verschillende talen; weliswaar op een meer doordachte wijze dan in de uitdrukking 'very plezanto'.

Uiteraard is de bedoeling van de Esperanto-beweging zeker niet om op een oppervlakkige wijze plezier te maken. Jaarlijks vinden tientallen congressen en bijeenkomsten plaats, waar gewerkt wordt aan oplossingen voor o.a. taaldiscriminatie enzovoort.

In het teken van Integrale Kwaliteitszorg en met het oog op een grotere professionalisering richt de Vlaamse Esperantobond ook vervolmakingscursussen en opnieuw Esperanto-examens in. Tijdens deze studiedagen worden ook speciale sessies voor (toekomstige) leerkrachten ingericht. Lees hierover meer op pagina 13.

Tenslotte wens ik alle lezers nog een "Feliĉan novan jaron" toe, vanwege uw redacteur,

Lode Van de Velde

INHOUD

Reizen met Pasporta Servo (de gratis Esperanto-logeerdienst) geeft je heel wat mogelijkheden om op een goedkope manier de wereld te leren kennen. Maar veel belangrijker is dat je kan reizen met je ziel. Op 9 plaatsen als vrienden ontvangen worden, alhoewel die mensen op 7 plaatsen hun gasten nooit eerder gezien hadden, blijft een ongelooflijke sensatie. We voelden ons telkens opnieuw, vanaf de aankomst, als kind aan huis.

De aanleiding was banaal: ik had een nieuwe wagen gekocht en die was leverbaar op 30 augustus. Ondanks zijn 245.000 km deed mijn oude wagen het nog heel goed. Maar voor verkoop was hij niet veel meer waard. Dus dacht ik, met die wagen wil ik in september nog wel eens een avontuurlijke reis doen. En als er brokken komen laat ik hem ter plaatse achter.

Mijn eerste plan ging tot St-Petersburg, tot mijn agenda mij aan een belangrijke ontmoeting herinnerde, die ik geenszins wou missen. Mijn echtgenote vond mijn plan om te reizen tot Riga veel te avontuurlijk, en daarom besloot ik dan maar alleen te gaan. Vier dagen voor mijn vertrek besliste Jean-Pierre Allewaert om mee te rijden. Dat was echter te laat om een visum voor Kaliningrad te bekomen. Dus moest ik ons reisplan nog snel aanpassen: terwijl ik vanuit Gdansk naar Kaliningrad reed, bleef Jean-Pierre nog een dag ter plaatse om dan met de nachtbus naar Kaunas te reizen. Daar hebben we mekaar terug ontmoet.

Maar ik kan beter chronologisch mijn verhaal vertellen. Onze eerste rit naar Berlijn op 1 september ging zo vlot dat we rond 15u. al in Potsdam belandden. Dat was al meteen een voltreffer: het Neues Palast, met het prachtige park, Sans Souci en het Chinees Paviljoen bezoeken op een zonnige septemberdag is een zalige ervaring.

Tijdens de tocht naar Philippe Beaudonnet heb ik ervaren hoe belangrijk het is om met 2 te reizen. Alleen de weg vinden op het piekuur in Berlijn met een plan op schoot zou me nooit gelukt zijn. En bij Philippe ondervinden we al wat gastvrijheid is: we mochten in geen geval naar een restaurant, want de Chinese echtgenote van Philippe had beslist dat we daar zouden mee-eten. De volgende dag hebben we het centrum van Berlijn platgelopen: vanaf de Alexanderplatz, Unter den Linden tot aan de Brandenburger Tor, de Reichstag, de Potsdammer Platz, de Kaiser Wilhelm Gedänkniskirche enz. hebben we te voet afgelopen. Tenslotte hebben we nog een uurtje doorgebracht in het park van Charlottenburg. Die avond bezochten we de Konversacia Rondo, de Esperanto-ontmoeting op donderdagavond bij Ina Tautorat in Berlijn. (Zie foto bovenaan volgende bladzijde.)

Onze volgende halte was een bezoek aan een

vriend Esperantist in Słupsk, die ooit bij mij gelogeerd had. Met zijn vriend Henryk bezochten we de stad, en in de namiddag de strandplaats Ustka. Ook hier werden we overladen met vriendschapsbetuigingen en attenties.

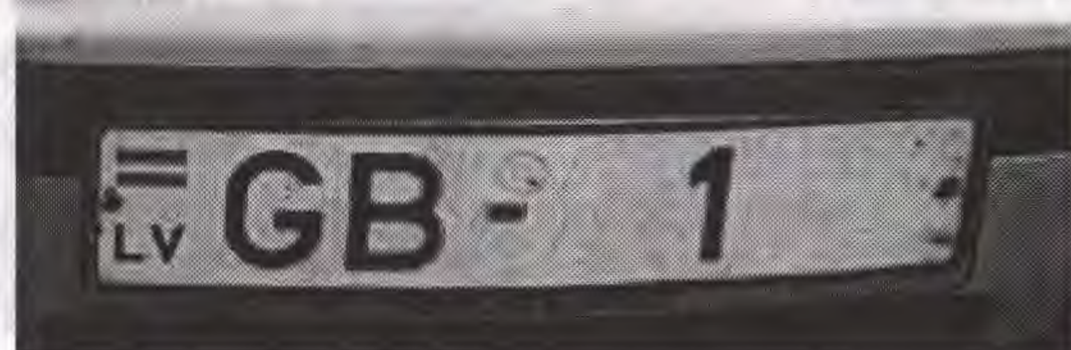
Als je ooit in Polen komt, denk dan niet dat de politie niet waakt op een zondagmorgen, al is er zo goed als geen verkeer. De radarsnelheidsmeter werkt ook dan. Je kan harder rijden, ... en zloty's betalen.

Gelukkig hadden we nog getelefoneerd naar ons volgende gastgezin in Sopot, bij Gdansk. Die hadden een dag voordien vruchteloos op ons gewacht en hadden een uitstap gepland op zondag. Maar bij de melding van onze aankomst gingen meteen al die plannen opzij voor ons. Zygmund is een zelfstandig taxichauffeur. Die zondag ontving hij geen klanten, want de taxi was gereserveerd voor zijn bezoekers. Danka, een vriendin van ons gastgezin, kon ons – als voormalige reisgids – heel wat vertellen over het onvergetelijke Gdansk. En Gisela zorgde voor ons alsof we haar kinderen waren.

Voorzien van een lunchpakket van ons moeke Gisela reed ik dus alleen verder naar Kaliningrad. De grens voorbijkomen was een kalvarieberg van twee uur en 7 verschillende staties. De tweede kalvarie was de weg vinden in het ongelooflijk drukke Kaliningrad. Ik was hopeloos nadat ik al 3 maal over dezelfde brug had gereden. Toen herinnerde ik mij de truc van de taxi, die voorrijdt. En binnen 5 minuten was ik waar ik zijn moest. Na die overspanning was het onthaal een ware opfrissing. Halina Gorecka en Alexander Korjenkov hebben mij de belangrijkste bezienswaardigheden van de stad getoond. Die heeft me niet bekoord: lawaaierig, druk en vuil. Bovendien voelde ik mij een westerse melkkoe: 50 euro voor een transitvisum, 32 euro voor een speciale verzekering bij de grens, 20 euro voor het bezoek aan het natuurpark van de Kursa landtong, terwijl ik voor datzelfde park in Litouwen niet moest betalen!

In Kaunas logeerden we in het Esperantohuis in de Zamenhofstraat. Aantrekkelijk was het er niet. Maar ik begrijp dat de vrijwilligers die kamer ook maar ter beschikking houden als een noodoplossing en geen tijd over hebben om ze te verzorgen. Kaunas is een gezellig stadje, maar het heeft niet erg veel te bieden voor toeristen. Kaunas is bovendien de enig plaats waar we regen gehad hebben.

Ons drukste en meest indrukwekkend bezoek was Riga. De eerste verrassing was de auto van Guntars Bralis, met nummerplaat GB 1! Riga is een droom van een stad voor mensen, die houden van Art Nouveau en Art Deco. Liefhebbers gaan wel eens naar Barcelona om die stijl te bewonderen en zoeken dan naar de typische huizen. In Riga moet je niet zoeken: er is een gans stadsdeel met dergelijke huizen, en allemaal in schitterende staat. De stad bruist van het leven, de accommodatie voor toeristen

Het zwarthoofdhuis te Riga

is optimaal. Guntars en Vita lieten trouwens geen gelegenheid liggen om ons van alles te laten beleven na hun dagtaak: een bezoek aan het grootste megarestaurant, een tocht door de verlichte stad, een wandeling in de strandstad Jurmala met typische houten huizen, een bierfeest in open lucht....

Met Irina bij de ambtswoning van de president (achterzijde)

Ons bezoek aan Vilnius begon veelbelovend. In de grote drukte reden we pal tot voor ons doel, de Nationale Opera en we vonden een parkeerplaats voor de hoofdingang. Maar dan: 2 uur vruchteloos zoeken naar de plaats van rendez-vous, met een onduidelijk adres, een verkeerd telefoonnummer, een vervangend huisbewaarder, die van het Esperanto-kantoor niets afwist ... En toen we eindelijk Irena vonden en haar om de hals wilden vallen van blijdschap bleek de batterij van mijn auto plat. In Litouwen moet je overdag met licht rijden, en juist op die dag was het waarschuwingssignaal bij het parkeren uitgevallen.

Dank zij het initiatief van Irena hadden we binnen de 5 minuten een taxi, die ons depanneerde. Irena bleek later een bijzonder goed geïnformeerde en vooral een heel lieve gids te zijn. Het oude Vilnius is verkeersvrij, gezellig en bijzonder aantrekkelijk. Bezoekers aan het wereld-Esperantocongres in 2005 zullen zich de trip niet beklagen.

Het logies in een jongensinternaat was een andere ervaring. De accommodatie en het sanitair dat we daar gezien ... en geroken hebben kunnen we ons hier niet meer voorstellen. Maar ook dat is een belevenis, die mij helpt om onze luxe te relativeren.

De rit naar Warschau was bijzonder zwaar. De hele weg vanaf Augustow was deels opgebroken voor verbredingswerken. Volgend jaar is die zeker klaar.

Warschau had ik al gezien tijdens het congres in 1987. De stad is enorm veranderd in positieve zin. Huizen zijn opgefrist en er is zo veel meer leven. De inwoners van Warschau lijken mij uitbundig en de toeristen doen uiteraard gretig mee. Danka Leyk, die ik voordien in de Esperantoclub in Antwerpen had ontmoet, maakte zich speciaal vrij om ons te begeleiden. Warschau kan alle bezoekers bekoren.

De laatste etappe was Dresden. De weg vinden was geen probleem. De politie reed ons voor tot aan de deur van onze gastheer. Robert, een jongeman die zijn weg zoekt in de publiciteit, was werkloos en had dus ruim de tijd om ons te

begeleiden. Dresden heeft uiteraard ook veel cultuur-historische monumenten. Het spijtige is dat de huizen zo grauw tot zelfs zwart zien door het jarenlange stoken met bruinkool. Alleen de Frauenkirche steekt nu wit af tegen de rest.

Dresden: operagebouw

Conclusie
pasporta servo is iets eigen aan de Esperanto-beweging, dat geen gelijke heeft. Wie comfort zoekt en bang is voor verrassingen moet die dienst niet gebruiken. In de bezochte landen is de gemiddelde woonruimte veel beperkter dan bij ons. Maar wie behalve mooie gebouwen en kunstwerken ook belangstelling heeft voor het gewone leven in een vreemd land en wie geeft om een eenvoudig, onformeel maar warm onthaal, die kan met Pasporta Servo unieke dingen beleven.

Tijdens werk in informatiestands hoor ik telkens weer mensen zeggen, dat Esperanto mislukt is, omdat het Engels meer en meer oprukt als een internationaal communicatiemiddel. Wie echter het lef heeft om niet mee te doen met de trend van de dag, met de massa, wie zoekt naar een intensere communicatie op een veel hoger niveau, voor die mensen is en blijft Esperanto een onvervangbaar medium. Dat heb ik eens te meer ondervonden tijdens deze reis.

ID

PRI VLAJO.

Legiĝas solene, serene, kun respekto, majuskle.

Ĉu vere nia 'uitsmijter' estas tradukenda? Almenaŭ, ĝi estas tradukebla! Ĉiu lingvo povas esprimi ĉion ajn, aŭ ĉu vi pensas ke la hotentotoj ĉiam parolas nur pri hotentototend-ekspozicioj? Tradukinda eble ne, ĉar homo kiel mi, kiu kutimas manĝi civilizite do eĉ neniam manĝis tiajn barbarajn usonaĵojn (fakte, honeste, mi supozas ke la 'uitsmijter' estas fromaĝlandaĵo) kaj eĉ ne bone povas imagi al si kiel ĝi aspektas aŭ gustetas. Oni povas ankaŭ kritike sugesti ke el la nomo oni ne ricevas kompletan ideon aŭ impreson de la glutaĵo, sed tio ja estas vera por ĉiu ajn 'plado'.

Sed ekzistas tamen vortoj, en ĉiu lingvo, kiujn oni prefere ne traduku. Ekzemple, mi trovas ke ne havas sencon traduki 'rotterdammertje', kiu ŝajnas signifi iun kontraŭtrafikan barilfoston en Nederlando. Vi povas klarigi la aferon al eksterlandano per provizora, hazarda traduko, dirante: oni nomas tiajn fostojn 'roterdamaneto' en nia lando. Kaj tiam uzi la provizoran vorton en la daŭrigo de la sama konversacio. Poste ĉiu forgesu pri ĝi.

Same povas okazi por pli valoraj aferoj. Aparta problemo estas, en Esperanto, la nomoj de manĝoj. Fakte ne nur en Esperanto, ĉar tute same en aliaj fremdlingvoj. Cetere, eĉ interne de iu ajn lingvo. Problemo estis la traduko de la vorto 'vlaai' aŭ 'vla', ĉar ĉiu regiono, eĉ ĉiu urbo havas sian propran koncepton pri tio, kio devas esti 'vla, vlaai, vlaaike'. Por Lirano ĝi estas iu ŝtonmalmola kuketo dum por iu alia ĝi estas fruktotorteto, aŭ eĉ tre likva pudingeca kremaĵo. Kaj mi klarigos al vi tion, kio ĝi vere estas, nepre estas, devas esti, ne povas ne esti!

"ke la vera 'vlajo' leviĝu!"

En la regiono kie mi loĝas, en la centro de Flandrio do, samdistance de la maro kaj de la Kampinaj Dunoj oni preparas la solan veran unikan ĉielecan superban 'vlaai', la Dendermonda 'vlaai'. En apuda malamika urbo, Alsto, oni - eĉ la fama Ludoviko Paŭlo Fabo - pensas ke oni ankaŭ konas la recepton. Neniam lasu vin trompi!!! Okaze de la jara kermeso, almenaŭ dum la jaroj de malriĉeco, ĉiu respektinda familia ĉefino preparas la vlajon, laŭ sia jam-dum-jarcentoj-transdonita-sekreta recepto. La bakistoj - en tiuj malriĉaj tempoj ankoraŭ ekzistis bakistoj, kiuj ne nur vendas sed ankaŭ mem bakas panon - speciale kalkulas je tio, ĉar ili atendas ke post forpreno de la pano la dommastrinoj venos kun siaj preparitaj vlajujoj, por ke la bakisto plenigu tutan fornon per la vlajoj de siaj kutimaj klientoj.
Nuntempe, en la riĉa epoko, oni povas trovi la vlajon dum la tuta jaro, ne nur dum kermeso, kaj oni eĉ vendas iun konfekciitan vlajon senreceptan (aŭ eble laŭ la recepto kiun tiu fama aŭtoro Fabo publikigis en sia kuirlibro: la Alstan pseŭdovlajon).

La bazo de la vlajo estas 'mastellen', tre malmolaj ringobulkoj bakitaj el 'mastelein'. Mia dika vD instruas al mi ke la ĝusta nomo estas 'bestellen'. 'Mastelein' estas grenmiksaĵo, duone tritiko, duone sekalo. En la tuta regio nun restas nur unu bakisto kiu, de tempo al tempo, vendas la miksgrenajn ringobulkojn. Kompreneble oni povas anstataŭi la ringobulkojn per biskotoj, sed se oni tro anstataŭas unu aferon post alia tiam, finfine, vi preparos la Alstan siropan malsekigitan kaĉan mielkukon pseŭdovlajan.

Jen, mi montris al vi alian ekzemplon de provizora traduko,

de neenvortarigenda vorto! La afero estas tro loka, tro efemera, eble ankaŭ tro sankta, por ke la nomo enlistiĝu. La delikataĵo, aŭ simila pseŭdoaĵo estas vere konata en nur tre limigita regiono, de Dendermondo ĝis Ninovo, mi supozas. Jes, ja, se la delikataĵo fariĝus tutmonda produkto - sed tion ni rifuzas - ĝi ja bezonus nomon esperantan. Ĝis tiam vi nur respekte gustumu ĝin, se iam vi havos okazon, se iam centroflandrano regalus vin, prefere laŭ familia sekreta recepto.

Petro De Smet

Aldono al la artikolo '*Ĉu lumbriko blekas kiel leono?*' el la antaŭa Horizontaal.

Kiu do brekekekeksis?

Moviĝis etimologia trajno pro mia antaŭa artikolo! Jam antaŭ ol ĝi aperis - mi sendis al amiko malneton - ĝi kaŭzis reagon. Mia amiko el Francio, helenisto, skribis al mi ke la frazo 'kŭaks, kŭaks, brekekekeks' estis rekta transskribo de la 209a verso el 'la Ranoj' de Aristofano. Kaj pro tio li tre dubis pri la Zamenhofeco, ĉar Zamenhof neniam tradukis, laŭ nia scio, iun tekston de Aristofano. Mi komunikis tion al la PIV-estroj, kaj ili tuj respondis al mi ke la frazo aperis en volumo 1a de la Fabeloj de Andersen, nome en la fabelo 'Elinjo-fingreto'.

Do, klare, Andersen prenis de Aristofano; Zamenhof prenis de Andersen. La etimo de la esperanta vorto estas do la dana..... aŭ eble la germana, ĉar Zamenhof ja ne tradukis la fabelojn rekte el la dana. Do jen jam, kiel kutime por esperantaj radikoj, tri lingvoj kun tre simila vorto, ĉar la nacilingvaj tradukoj ofte, kaj prave, adaptas la ortografion : greka, dana, germana. Plie, mi konstatis ke ĉiuj nacilingvaj tradukoj kiujn mi povis konsulti fidele transprenis la vorton. Mi supozas, sed mi ne jam vidis, ke ankaŭ en nederlanda traduko aperas la 'brekekekeks'!

Petro De Smet

Tijdens het verlengde weekend van 1 november vond het jaarlijkse jongerenweekend plaats. Elk jaar wordt een nieuwe locatie gekozen, dit keer was Ieper aan de beurt. Ziehier een verslag:

Er waren in totaal 50 deelnemers uit 6 landen — niet minder dan 9 nationaliteiten aanwezig! Onder de deelnemers waren er ook meer tieners dan gewoonlijk en ook veel jonge kinderen, hopelijk allemaal toekomstige actievelingen. Dit zal de verjonging van FLEJA zeker ten goede komen.

Vorig jaar in de herberg te Namen kregen de vegetariërs vis voorgeschoteld, zodat dit jaar voor zelfkook geopteerd werd. Mijn moeder hielp met een grote pot soep en spaghettisaus; bovendien kon ik ook over haar auto beschikken.

De organisatie verliep heel vlot: velen staken tijdens het weekend spontaan een handje toe bij de afwas, het koken enz. En het helpt natuurlijk ook om een cursusje 'lasagne maken' en 'tiramisu maken' bij in het programma op te nemen. Verder was er een voordracht over de rol van Ieper tijdens de Eerste Wereldoorlog (in het kader van de uitstap naar Ieper en het museum *Last Post*), en voor de kinderen waren er tientallen gezelschapsspelen en knutselactiviteiten, zoals het zelf maken van de Halloween-versiering. Dit draagde enorm bij tot de sfeer van het weekend, met als hoogtepunt het gekostumeerd "*Halloween*"-feest. Verder waren er nog een geleide paddestoelen-wandeling (uiteraard in het Esperanto), een voordracht over *Wicca*, enz.

De uitstekende sfeer van het weekend heeft het enthousiasme van het FLEJA-bestuur danig aangewakkerd. Reeds tijdens het weekend zelf werd al gewerkt aan nieuwe statuten, een ledencampagne en de volgende activiteiten.

Meer informatie over FLEJA en foto's van het weekend vind je via www.esperanto.be/junuloj (EO) of www.esperanto.be/jongeren (NL).

Yves Nevelsteen (Prezidanto FLEJA)

Uitstap naar Ieper en *Last Post*

Halloween-versieringen maken

"Halloween"-feest

2004-6 Bij FEL is een nieuw naslagwerk uitgegeven: het Nederlands-Esperanto-Nederlands woordenboek van Petro De Smedt. Dit is een moderne bewerking en uitbreiding van de woordenboeken van van Straaten (1933) en Middelkoop. Vanaf nu is dus ook dankbaar gebruik gemaakt van deze aanwinst.

Korpopartoj en kunteksto (4)

KAPO kaj CERBO

(N.B. Ĉiuj difinoj kaj multaj klarigoj en la teksto fontas el PIV2)

1) KAPO KAJ CERBO

Por lernemuloj: Leginte la suban ekzercon, provu rediri ĝin kovrante alterne la partojn markitajn per vertikala linio kaj la nemarkitajn.

a) La kapo kiel korpoparto

Levi, mallevi

Kelkaj okazoj, kiam oni **levas** la kapon, estas ekzemple...
| - kiam legante, skribante, kudrante[1] ktp, oni volas rigardi ion aŭ iun situantajn pli alte.
| - kiam agonto[2] estas **penetrita**[3] de trokuraĝo[4], de fiero[5], de neŝancelebleco[6], decidemo[6].
| (Fiere levi sian kapon kaj streĉi sian kolon[z 7]).

Male, oni **mallevas** la kapon, kiam ekzemple...
| oni devas pasi sub io malalta, kiel ekz. sub malaltaj pordo aŭ arbobranĉo.
| Ankaŭ el timo[8] (pro timo) de frapo, bato, falonta objekto ktp, oni mallevas la kapon.

Oni povas fari eĉ pli ol mallevi la kapon, nome[9] 'enŝovi strute[10] sian kapon ...
| en la sablon'[11].

Klini, ruli, turni

Anstataŭ mallevi la kapon, oni ofte nur **klinas**[12] ĝin, ekz. kiam...
| oni eklegas libron, ekskribas ktp.

Oni klinas ankaŭ la kapon...
| **salute**.

Oni salutas **kap**-...
| **kline**, per kapklino.

Oni klinas la kapon al ...
| la brusto[13].

Oni klinas la kapon el ...
| (pro) **honto**[14].

Preĝanto[15] aŭ meditanto klinas la kapon por ne ...
| esti distrataj[16], por sin koncentri.

Iu povas konfesi ŝuldon, eraron kap...
| kapkline (pro honto).

Alia povas sin ĵeti al laboro kapkline, tio estas... .
| senpripense, blinde

Bona ekzerco por konservi la flekseblecon[17], la flekiĝemon[18] de la **kolo**[19] estas ...
| **ruli** la kapon.

Oni rulas la kapon klinante ĝin ...
| al la brusto, al la ŝultroj kaj malantaŭen.

Oni **turnas** la kapon en la direkto, de kie venas...
| bruo, voko, danĝero, ktp.

Balanci, skui

Ofte, laŭ takto[20] de la muziko, oni ... la kapon.
| **balancas**[21]

Por esprimi aprobon[22] aŭ por konfirmi, oni ...
| klinas aŭ balancas la kapon **jese**. Oni kapjesas.
| Oni montras sian jesadon per **kapoklino**[23].

Male, por esprimi malaprobon, oni ...
| **skuas** la kapon nee. Oni kapneas[24]

Kelkfoje oni povas voki iun **senparole**, nur per simpla ...
| kapsigno.

Ĉu vi jam aŭdis pri la **kvadraturo** de la cirklo[25]?
| Ĝi estas la neebla provo[26], konstrui kvadraton,
| kies areo egalas tiun de donita cirklo (!).

Se tamen vi tion provus, oni povus diri, ke vi frapas per la kapo ...
| kontraŭ la muro (ke vi provas la **neeblon**)[27].

Frapi per la kapo oni povas ankaŭ, kiam oni ludas piedpilkon (futbalon). Tia frapo nomiĝas...
| **kapŝoto**, kapopuŝo, kapobato.

Antaŭen, malantaŭen

Kiel oni sin tenas, kiam oni plonĝas[28] en la akvon?
| Oni sin ĵetas en la akvon, kapon antauen[z].

Tiam oni falas en la akvon ...
| **kapantaŭe** (la kapon antaŭen).

Oni povas plonĝi ne tre profunde aŭ male...
| profunde, **kapalfunde**, eĉ por **tuŝi** la fundon[29].

'**Transkapiĝi**'[30] estas alia ekzerco. Vidu la difinon en PIV: kaprioli[31] tiamaniere, ke oni metas la kapon sur la teron kaj ĵetas la piedojn supren, por rulfali sur la alia flanko. Tiel oni faras...
| transkapiĝon[32].

Kanajlojn oni pasintece **pendigis**[33] kelkfoje per la piedoj, do, la kapon...
| malsupren.

Kapoj kaj ĉapoj

Plurfoje Zamenhof interrilatis kapon kaj ĉapon[34], sed, kio estas **ĉapo**?
| Ĉapo: ĉia kapvestaĵo sen ĉirkaŭrando.
| Kp.: ĉapelo[35], kaskedo[36].

Testu vin!

a) Reesperantigu la subajn vortojn kaj uzu ilin en kunteksto. b) Komentu la terminojn grase presitajn.

1 naaien 2 wie handelen zal 3 doordrongen
4 overmoed 5 trots 6 vastberadenheid (ŝanceli: *doen wankelen*) 7 de kop opsteken 8 vrees
9 namelijk 10 zoals een struisvogel 11 zijn kop in 't zand steken 12 buigen 13 borst
14 schaamte 15 biddende 16 verstrooid
17 buigzaamheid 18 lenigheid 19 nek
20 (muziek)maat 21 schommelen 22 goedkeuring
23 met het hoofd knikken 24 het hoofd schudden
25 de kwadratuur van de cirkel 26 poging
27± met het hoofd tegen de muur lopen (op onmogelijkheden of onwil stuiten) 28 duiken 29 bodem
30 kopje duiken, duikelen
31 bokkensprongen maken 32 duikeling
33 ophangen 34 (muts, kapje, pet zonder klep)
35 hoed 36 pet met klep

Kompletigu jenajn zamenhofajn proverbojn, kiuj temas pri kapoj kaj ĉapoj[1].
En kiuj cirkonstancoj oni povus citi ilin?

a) Kiu perdis la kapon, ...
ne bezonas jam ĉapon[z]. Temas pri afero, kiu fariĝas senutila pro la malapero de necesa antaŭaĵo.

b) Pli kara estas kap' ...
ol ĉapo[z 1a]. Ni ne okupiĝu pri malpli gravaj aferoj.

c) Kia la kapo, ...
tia la ĉapo[z]. Se la ĉapo estas misa, **malĝusta**[2], tio indikas, ke ankaŭ la kapo estas tia. Laŭ la ekstero oni povas prijuĝi la internon. Tamen, jen aliaj zamenhofaĵoj: 'Ne juĝu pri afero laŭ ĝia ekstero' kaj '**Kapuĉo**[3] monaĥon ne faras'.

ĉ) Ofte ĉapo de **kampulo**[4] kovras ...
kapon de saĝulo[z]. Vidu la supre ĵus diritan komenton.

Se vi promenas sen kovri vian kapon, vi iras ...
nudkape[5]
Tiam vi povus poste senti doloron en la kapo. Vi ekhavus ...
kapan doloron, kapdoloron.
Ĉu vi ofte suferas ... kapdoloro?
de / pro / je
Kapo sen haroj estas...
kalva[6] kapo.

<u>Posedi, perdi</u>

d) Kiu kapon posedas, ...
kombilon jam trovos[z]. Se oni posedas la gravaĵon, oni trovas facile akcesoraĵon.

e) **Perdinta** la kapon...
pri haroj ne ploras. Se mankas gravaĵon, oni ne ploru pri manko de akcesoraĵo.

N.B. 'perdinta la kapon' Kial ne 'perdinto'?
(Omwille van de kernachtige formulering van spreekwoorden wordt hier 'homo' verzwegen)

<u>Kruroj, piedoj</u>

f) Ne bezonas la kapo konsilon ...
de **kruroj**[7]. Oni ne bezonas pri afero konsilon de iu, kiu posedas nenian kompetentecon tiurilate.

La kapo estas ofte citata en kombino kun la piedoj, por montri la tutan korpon. Ekzemple, oni rigardas iun de la kapo...
ĝis (la) piedoj.
Alia ekzemplo: esti en **klopodoj**[8] ...
de l' kapo ĝis piedoj[z] (dekape ĝispiede).
Se iu povas bone rezisti atakojn aŭ subiri ilin sen ŝanceliĝi, oni diras, ke li havas la kapon...
fortike[9] sur la **kolo**[10].
Pri venonta danĝero aŭ malagrablaĵo oni povas diri, ke ĝi... kapo.
pendas **super** onia kapo.
Jen kapo kaj **vosto**[11]: 'Okazon kaptu ĉe l' kapo, ĉar ...
la vosto estas glita[z]'.
Alivorte, se okazo prezentiĝas, ...
agu tuj, ĉar ĝi rapide malaperos.
Kio estas **kapvoĉo**?
falseto[12], voĉo de viro kantanta altajn tonojn.
Kio estis Cerbero[13]?
trikapa hundo gardanta la subteran mondon.
Figurasence oni nomas cerbero ...
tre severan kaj malafablan pordiston.

b) Ekskurseto tra kapvestoj

Per kio **ĉapo** diferencas de **ĉapelo**?
Ĉapo estas kapvestaĵo sen ĉirkaŭrando.
Kiu, ekzemple, portas ĉapon?
laboristoj, soldatoj, se ili ne portas kaskon (militan ĉapon); la vaskoj kaj ofte viroj en i.a. Sud-Francio portas vaskan ĉapon[14].
La supra ĉapo estas ankaŭ konata sub la nomo ... .
bereto[14].
Apartaj ĉapoj estas tiuj de kuiristoj, maristoj ktp kaj viroj en nordafrikaj landoj portas ... .
fezon
Al kio similas **fezo**? Per kio ĝi ofte estas ornamita?
Ĝi similas al renversita florpoto(laŭ PIV). Ĝi estas ofte ornamita per pendanta kvasto.
Kaskedo ne havas ĉirkaŭrandon sed...
vizieron[15].
Japanaj temploj havas vizier-...
-tegmentojn (=tegmentoj kun aleroj[16]).
En malvarmaj landoj oni portas kaskedojn kun...
orelŝirmiloj, **orelklapoj**[17].
Kiam oni surmetas (aŭ portas) **banĉapon**?
Kiam oni sin banas, sin duŝas, en naĝejo ktp.
El kiu materialo estas faritaj banĉapoj?
el **plasto**
Kian ĉapelon portis Charlie Chaplin en siaj unuaj filmoj?
bulĉapelon
Kial iuj cilindraj ĉapeloj estas nomitaj **klakĉapeloj**[18]?
Ĉar oni povas platigi ilin por ilin oportune[19] porti sub la brako kaj danke al risorto redoni al ili cilindran formon.
Kapvesto ronda aŭ kvarangula portata de pastroj, kardinaloj, profesoroj estas ...
bireto[20].
Kiu portas **mitron**?
Episkopoj kaj superaj prelatoj.
En tre frosta vetero oni portas **lanan**[21] kapveston, kiu kovras la tutan kapon, ankaŭ la orelojn, la kolon kaj eĉ la buŝon, ĝi estas la...
frostoĉapo[22] aŭ **lankasko**.

Testu vin!

a) Reesperantigu la subajn vortojn kaj uzu ilin en kunteksto. b) Komentu la terminojn grase presitajn.

1 muts 1a ± het hemd is nader dan de rok
2 onjuist 3 kap 4 boer 5 blootshoofds 6 kaal
7 benen 8 moeite 9 stevig 10 nek 11 staart
12 kopstem 13 cerberus 14 baret, baskische muts
15 klep van pet 16 afdak, luifel 17 oorkleppen
18 klakhoed, gibus 19 gemakkelijk, handig 20 baret, biretta 21 wollen 22 bivakmuts

Kiun kapoŝirmilon portas la soldatoj dum la batalo?
kaskon
N.B. **helmo** estas mezepoka kasko *(helm v. ridder)*
Ĉu ekszistas nur metalaj kaskoj?
Ne, ankaŭ plastaj, uzataj i.a. de laboristoj en danĝeraj laborlokoj.
Por kio **frizist(in)o**[1] uzas kaskon?
Por fari konstantajn buklojn (permanenton) aŭ por sekigi la harojn (harsekiga kasko).
Kio estas **blukaskulo**?
soldato de trupoj sub komando de UN (Unuiĝintaj Nacioj)
Oficiroj portas kapveston kun larĝa viziero, la ...
kepon.
Kio estas **kapuĉo**[2]?
Kapvesto fiksita al mantelo, anorako k.s.
Kiel la kapuĉo estas fiksita al la mantelo?
Ĝi estas alkudrita al la mantelo aŭ ĝi estas demetebla kapuĉo, fiksebla per **zipo**[3] aŭ per prembutonoj[4].
Bone konata rakonto estas tiu de la Lupo kaj Ruĝa Ĉapeto. Ĉi-lasta estas ankaŭ nomita Ruĝkufulineto, kial?
Kufu[5] estas simpla tola kapvesto por virinoj.
Kiun ŝirmilon kontraŭ la forta sunvarmo viroj portis antaŭe?
pajlan ĉapelon
... kaj en la Tropikoj ?
sunkaskon[6]
Virinoj kovras kelkfoje sian kapon per simpla...
tuko aŭ vualo.
Tuko**strio**[7] plurfoje volvita ĉirkaŭ la kapo estas ...
turbano.
Islamaninoj portas en iuj landoj ...
ĉadoron.

Testu vin! *Ekzercoj a kaj b.*

1 kapper, kapster 2 kap, capuchon 3 ritssluiting 4 drukknoop 5 kapje, linnen vrouwenmuts, → Roodkapje) 6 tropenhelm 7 strook

2) PROBLEMO PRI INTERPUNKCIO

En antaŭa paĝo staras la frazo: "Kompletigu jenajn zamenhofajn proverbojn, kiuj temas pri kapoj kaj ĉapoj". Jen klara frazo: jenaj proverboj temas pri kapoj kaj ĉapoj kaj bonvolu kompletigi ilin.
Se tamen oni dirus jene: "La zamenhofaj proverboj, kiuj temas pri kapoj kaj ĉapoj, estas tradukendaj", la frazo estus dusenca. Ĉu temas pri la tuta aro de la proverboj aŭ ĉu nur pri parto da ili? En iuj lingvoj, i. a. en la angla, la franca kaj la nederlanda, la dusenceco ne eblas danke al la uzo aŭ ne-uzo de komo. Kp.:
a) De spreekwoorden, die over hoofden en mutsen gaan, zijn te vertalen.
b) De spreekwoorden die over hoofden en mutsen gaan, zijn te vertalen.
En frazo a) temas pri la tuta aro, oni aldonas klarigon (ke la proverboj temas pri kapoj kaj ĉapoj), kiu fakte ne necesas por ĝuste kompreni la taskon (la proverboj estas tradukendaj).
En frazo b), pro la manko de komo, oni komprenas, ke temas pri parto de la aro de proverboj. Se oni legas la du frazojn laŭte, oni tuj aŭdas la diferencon. En a) oni aldonas akcesoran klarigon, kvazaŭ inter krampoj (parenteze). Pro tio oni enmetas en la frazon paŭzeton kaj oni ŝanĝas la intonacion. Por montri tion en la skribita teksto, oni uzas komon. En frazo b) ne estas paŭzeto kaj la intonacio ne anoncas akcesoran informon sed limigon (nur tiuj proverboj, ne ĉiuj). La subpropozicio "kiu temas pri..." estas en a) **klariga** kaj en b) **limiga**. En la germana kaj en esperanto (ĉu ankaŭ en aliaj lingvoj?) oni **ne** markas la diferencon kaj uzas **ĉiam** la komon.

3) VERTAALOEFENING 2004-6

Uit 'Magazine Oxfam-wereldwinkels' lente 2003, p. 11. **Artisanaat**
Artisanaat is een makkelijke bron van inkomsten.
Producenten van artisanaat hebben geen ingewikkelde machines nodig. Ze kunnen vaak thuis werken en de werkuren aan het familieleven aanpassen.
Artisanaat is respect voor de natuur.
Producenten van artisanaat gebruiken grondstoffen uit de eigen omgeving, zoals hout en klei. Of ze werken met gerecycleerd glas. Materialen die het milieu niet schaden.
Artisanaat is respect voor culturele rijkdom.
Producenten van artisanaat werken met ambachtelijke technieken. Op die manier waarborgen ze de culturele rijkdom van hun gemeenschap en bewaren ze de culturele verscheidenheid in de drie continenten, los van elke modegril.

Swate.
Swate - "ochtendster" in het Tamil - is een vrouwenbeweging met 7000 leden, allemaal plattelandsvrouwen, in de deelstaat Tamil Nadu (Zuidoost-India).
De leden groeperen zich in 'sangams'. In een 'sangam' werken vrouwen uit alle kasten en generaties samen voor de uitbouw van basisinfrastructuur in hun dorp. De vrouwen strijden tegen de corruptie, het gezinsgeweld, de impact van de privatisering op de lokale markt. De 'sangam' biedt de vrouwen een zekere sociale bescherming.
Swate verleent de vrouwen economische bijstand door middel van spaar-, krediet-, en vormingsprogramma's. Ze beheert een bank van zaaigoed en granen die de boeren aanmoedigt met traditioneel zaaigoed te werken. Op die manier blijven ze uit de greep van de multinationals die de lokale markten met hun eigen zaaigoed overspoelen.
Maar Swate is ook een politieke kracht in Tamil Nadu. Ze smeedt banden tussen dorpen. Ze mobiliseert vrouwen om op te komen voor hun rechten en deel te nemen aan het sociale en politieke leven. Swate deelt haar ervaringen met vele andere

organisaties in India. In de wereldwinkels vind je huishoudlinnen, draagtassen en sjaals die de vrouwen van Swate hebben gemaakt.

---

4) UITWERKING VERTAALOEFENING

2004-5 "Beste Beatrijs" (een rubriek in HP/DE TIJD), 12 oktober 2001:

Kara Beatrico,

Kiu decidas pri la vehikla lingvo (noot 1) en grupo de interparolantoj (kunularo, renkontiĝo)? En Mastriĥto iuj 'veraj Mastriĥtanoj' (dekkvin procentoj de la loĝantaro) parolas en miks(it)aj grupoj (renkontiĝoj) ege brave sian propran lingvon, dum aliaj parolas la pli kompreneblan 'mastriĥtan nederlandan'.

Mi mem loĝas nun ses jarojn (de ses jaroj) en Mastriĥto kaj mi tre bone komprenas la lingvon, sed ne parolas (scipovas, noot 2) ĝin. Tion mi ja opinias ĝentila (afabla, noot 3): ĉiu rajtas (povas) paroli sian propran lingvon kaj la alia klopodas (penas) kompreni. Kion vi opinias?

Eksterulo en Mastriĥto

Kara Eksterulo,

En formalaj kontaktoj la nacia vehikla lingvo devas sufiĉi. Krom en Frisio (Frisujo, Frislando), la regionaj lingvoj nenie en Nederlando havas la statuson de vehikla lingvo.

Giĉetisto (De sia giĉeto, deĵoranto) do ne uzu la basan saksan (malaltan saksan), la malnovan zelandan aŭ la altan limburgan (la bassaksan, malnovzelandan aŭ altlimburgan lingvojn). En neformalaj situacioj temas pri (afero de) povo (estas afero de povo).

Ju pli granda la kunularo, des malpli la ĉeestantoj atentas pri iu (priatentas, konsideras iun), kiu ne parolas la lingvon.

Ĝenerala konversacio ofte komenciĝas pro la eksterulo en la norma lingvo, sed tuj kiam ekformiĝas (ekestas) (amikaj, privataj) rondoj, oni aŭtomate pasas al la propra lingvo.

Homoj volas (pretas) komplezi gaston (al gasto) (kontentigi gaston), sed laŭmezure, kiel la hejmeco (intimeco) kreskas, tio diluiĝas (ju pli la hejmeco kreskas, des pli tio diluiĝas).

De novuloj oni atendas, ke ili enprofundiĝu en la vehiklan lingvon. Neniu lingvo estas tro sensignifa por esti lernata.

Sekve, kiam nederlandanoj necedeme plue parolas la anglan (angle) al eksterlandano, kiu klopodas (penas) por sin komprenigi en la nederlanda, kolerindas kontraŭ ili, ĉar ili ne agnoskas tiujn provojn.

Tio indikas sento(j)n de malsupereco pri la propra lingvo. Ju pli malgranda la lingvo, des malpli la parolantoj akceptas (komprenas) lernemulojn.

Kvazaŭ ili opinius (opinias) sin tiom specialaj, ke neniu eksterulo pensu, ke li iam povos integriĝi.

La mastriĥta estas fifama 'no-go area'. Lernemaj novuloj, kiuj prenas[z] mastriĥtajn lingvolecionojn, regule ricevas respondon en la nederlanda, kiam ili volas testi sian scion surstrate aŭ en vendejoj (vendeje). Formo de ĝentileco, kiu efikas kiel riproĉo kaj per kiu la vicoj de la veraj mastriĥtanoj sin tenas (sin konservas) sendifektaj.

Komentoj

1. voertaal.

De Smedt: diskutlingvo, Middelkoop: diskuta lingvo; PIV: vehikla lingvo (uzata kiel interkomprenilo inter parolantoj de aliaj diversaj lingvoj).

2. Scii / koni

scii *weten*, scio *wetenschap*, *kennis*.

koni *kennen*, kono *kennis*, *kunde*.

PIV2: Kono = pli-malpli klara informo, akirita per sperto. Konado = Ne scienca, sperte akirita ideo pri iu aŭ io.

Scio = amplekso de la informiĝo, de la instruiteco de persono (ekz. 'tia uzado de mia nomo sen mia scio[z]).

Scioj = aro de elementoj de informiĝo en difinita fako, scienco ks (= kaj similaj). Ekz. 'fragmentaj, ne precize komprenitaj scioj'.

Komparu ekzemplojn el aŭ laŭ PIV2:

Mi konas tiun poemon:
mi ĝin legis kaj iom scias pri ĝia enhavo.

Mi scias tiun poemon:
mi povas ĝin laŭvorte reciti.

Mi konas tiun lingvon:
mi aŭdis/legis pri ĝi, mi scias, ke ĝi ekzistas.

Mi scias tiun lingvon:
mi kapablas ĝin paroli ktp.

Ŝi neniam sciis pri tiu poemo.
ŝi ne sciis, ke ĝi ekzistas (scii pri = scii ke).

Li scipovas naĝi, legi
scipovi = povi fari ion konsekvence de scio.

Kromaj ekzemploj:

Brave, vi bone … vian lecionon !	scias
Li bone … la homojn.	konas
Tio estas mia opinio, kiun ĉiuj Esperantistoj …[z].	scias
Preni … de dokumento *(kennis nemen van)*	konon
Fari al si … pri io. *(kennis nemen van)*	konon
De la arbo de ...ado pri bono kaj malbono vi ne manĝu[x].	sciado
Bona parolado ne estas ankoraŭ tuta …ado de la lingvo[z].	konado

Rim. PIV2: oni ne uzu 'konoj' en la senco de 'scioj'.

N.B. povoscii = havi tian teorian scion, kia donas la povon fari. Ekz. 'povoscii legi[z], ludi harpon[z] ktp'.

Rimarko : En la nuna uzado pli oftaj estas la formoj **scipovi** kaj **scipovo.**

3. ĝentila

beleefd, afabla *vriendelijk*, *lief*.

Vragen en/of opmerkingen uitsluitend en rechtstreeks aan de redacteur van de rubriek sturen:
Emiel Van Damme,
Albert -I- straat 44, B-1703 Schepdaal.

Flandra Esperanto-Ligo

Invitas vin al alloga

"Post-Bulonjo 2005"

jaŭdo 31a de marto 2005	**ĝis**	**sabato 2a de aprilo 2005**

granda turisma aranĝo al la ĉefaj vidindaĵoj ĉe la maro, tra la urboj:

Koksijde - Diksmuide - Ieper - Oostende - Bru• o

~ ~

la **programon** vidu dorsflanke

kaj pli detale per:

http://www.esperanto.be/fel/kun/pb2005.php

ALIĜILO

		(eventuale por plia persono)	
Antaŭnomo:	____________	Antaŭnomo:	____________
Familia nomo:	____________	Familia nomo:	____________
Adreso:	____________		
	____________		
Lando:	____________		
Telefonnumero:	____________	Retadreso:	____________

Bonvole eltondi kaj sendi la slipon al FEL, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen antaŭ la 1a de januaro.
Aliĝo validas post ricevo de la pago ĉe FEL (en Belgio: KBC 402-5510531-55 aŭ Fortis 001-2376527-06, internacie: IBAN BE66 0000 2653 3843 / BIC-kodo BPOTBEB1 : Postbank, 1000 Brussel)

Programo

jaŭdo 31a de marto 2005

09.00 busa forveturo el Bulonjo al Flandrio
10.30 vizito de la "Ten Duinen 1138"-muzeo en Koksijde
12.00 forveturo al Nieuwpoort
12.30 enŝipiĝo sur "Yserstar" al Diksmuide, tagmanĝo sur la ŝipo
14.30 alveno en Diksmuide, vizito de la "IJzertoren"
16.00 akcepto en hotelo "De Vrede", Grote Markt: kafo
17.00 vizito de la germana tombejo en Vladslo (Afliktitaj Gepatroj fare la skulptistino Käthe Kollwitz), forveturo al Ieper
18.30 promenado en la urbo Ieper
20.00 "Last Post" al la "Menenpoort"
20.15 reveno al Diksmuide
20.45 vespermanĝo en la hotelo "De Vrede"

vendredo 1a de aprilo 2005

09.30 busa forveturo al Oostende
10.30 vizito de la ŝipo "Sea-Sens"
12.30 tagmanĝo en la Fortikaĵo Napoleono
14.00 vizito de la fortikaĵo, promenado laŭ la strando
15.00 vizito de la urbo Oostende
17.00 forveturo al Bruĝo
17.45 akcepto en la hotelo "Grand Hotel du Sablon", Noordzandstraat 21
19.00 promenado ĝis malnova preĝejo kie ni partoprenos en "La Edziĝofesto de Margareta de York kun Karolo la Temerara"
???? tranokto en la hotelo

sabato 2a de aprilo 2005

Matenmanĝo en la hotelo. Ni restas je via dispono por viziti la urbon Bruĝo, laŭ via deziro. Boataj ekskursoj eblas, kun klarigoj en Esperanto, se la vetero tion permesas.

Prezo: 205,00 EUR por unu persono (inkluzive du tranoktadojn kaj ĉiujn manĝojn, krom "La Edziĝofesto" kaj ĉiujn vizitojn, krom "Sea-Sens").
Prezo: 285,00 EUR por unu persono por la tuta aranĝo.

Surplusoj (eventuale)

- 45 EUR por unupersona ĉambro (entute)
- 60 EUR por plia nokto en Bruĝo en 1-persona ĉambro inkl. matenmanĝon
- 89 EUR por plia nokto en Bruĝo en 2-persona ĉambro inkl. matenmanĝon

---

Bv. indiki la ĝustan elekton:

o Mi partoprenos la kompletan programon, do KUN la geedziĝfesto kaj "Sea Sens": __ personoj x 285 Eŭroj = ___ Eŭroj

o Mi partoprenos la bazan programon, do SEN la geedziĝfesto kaj "Sea Sens": __ personoj x 205 Eŭroj = ___ Eŭroj

o Mi deziras unupersonan ĉambron . . . . + 45 Eŭroj

o Mi deziras resti plian nokton en unupersona ĉambro . . . . + 60 Eŭroj

o Mi deziras resti plian nokton en dupersona ĉambro . . . . + 89 Eŭroj

Mi pagos entute _______ Eŭrojn

Eventualaj kromaj sciindaĵoj:

o Mi estas vegetarano (aŭ sekvas alian dieton: ________________________________)

Tijdschriften

Horizontaal (nl, 6 nrs/j) Het behandelt taalproblematiek en de Esperantobeweging en besteedt ruime aandacht aan de activiteiten van de plaatselijke Esperantogroepen.
Monato (esp, 11 nrs/j) Dit tijdschrift, uitgegeven door FEL, is een algemeen tijdschrift voor politiek, economie en cultuur: een aanrader als dagelijkse lectuur, ook voor beginners.
Vertikale (esp) Het blad voor de actieve leden van FEL. Het behandelt de beweging, de verenigingen en het Esperanto-onderricht.
Jen (nl/esp, 4 nrs/j) Orgaan van de Vlaamse en Nederlandse Esperanto-Jongeren. Verslagen uit de jongerenbeweging en artikels over taalproblematiek.
Enigmo Een tijdschrift vol kruiswoordraadsels, woordzoekers, logigrammen, enz., volledig in het Esperanto. Voor beginners en gevorderden.
Esperanto (esp, 11 nrs/j) Het officiële ledenblad van UEA (Esperanto Wereldbond). Het behandelt voornamelijk de internationale Esperantobeweging en zijn cultuur.
Kontakto (esp, 6 nrs/j) Tijdschrift voor jongeren en beginners. Het behandelt de meest uiteenlopende facetten van de internationale cultuur.
Ret-Info: Een infoservice op het internet en daarbovenop de Internetversie van *Eventoj* en *Interredaktore*. De abonnee preciseert zelf hoeveel berichten hij wenst te ontvangen.
Juna Amiko (esp, 4 nrs/j) Een tijdschrift voor kinderen die Esperanto kennen of het juist leerden, ook geschikt voor beginners, met eenvoudige teksten en vele illustraties.
La ondo de Esperanto (esp, 6 nrs/j) Informatie over gebeurtenissen en evoluties in de Esperantobeweging met speciale aandacht voor de beweging in Rusland.
Literatura foiro (esp, 6 nrs/j) Hoogstaand literair tijdschrift, met uittreksels, interviews en recensies uit de originele en vertaalde Esperantoliteratuur.
La gazeto (esp, 4 nrs/j) Tijdschrift over cultuur in de brede zin van het woord met veel aandacht voor het Esperanto in de culturele wereld.
La Kancerkliniko (esp, 5 nrs/j) Humoristisch en satirisch tijdschrift.
Internacia Pedagogia Revuo (esp, 4nrs/j) Lidmaatschap + tijdschrift van de vereniging van esperantisten-leraren met artikelen over pedagogie, methodologie en onderwijs.
La Merkato (esp, 4nrs/j) Tijdschrift voor de internationale ondernemer, orgaan van *Internacia Komerca kaj Ekonomia Fakgrupo* (IKEF).
La Komencanto (esp, 4nrs/j) Een tijdschrift met eenvoudige teksten voor beginnende Esperantogebruikers.
Espero Katoliko (esp, 6nrs/j) Tijdschrift van de katholieke Esperantobeweging.
Litova Stelo (esp, 6nrs/j) Tijdschrift van de Litova Esperanto-Asocio.
Femina (esp, 4nrs/j) Een tijdschrift (niet alleen voor vrouwen) dat handelt over tema's vooral interessant voor vrouwen.

(De gegevens die u hier verstrekt, worden in de computer van de Vlaamse Esperantobond bewaard. Zij worden enkel gebruikt om u te informeren over de doelstellingen en de activiteiten van de Esperantobeweging, voor facturatie, e.d. U kan schriftelijk om een uittreksel van de gegevens die FEL over u heeft verzoeken, ze laten wijzigen of verwijderen.)

BESTELFORMULIER VOOR LIDMAATSCHAPPEN, ABONNEMENTEN EN BOEKEN

2005

Betaling en inschrijvingsformulier rechtstreeks of via een plaatselijke groep zenden aan:
VLAAMSE ESPERANTOBOND
Frankrijklei 140
B-2000 Antwerpen
Telefoon: (03) 234 34 00
Fax: (03) 233 54 33
E-adres: admin@fel.esperanto.be

Code: ☐☐☐☐ - ☐

Familienaam: ____________ Voornaam: ____________
Adres: ____________
____
Postnummer: ____________ Gemeente: ____________
Telefoon: ____________ Beroep: ____________
Geboortedatum: ____________ Nationaliteit: ____________
E-mail: ____________

Tot welke plaatselijke Esperantogroep wenst u te behoren?[1]
Aalst ☐ Antwerpen ☐ Brugge ☐ Gent ☐ Hasselt ☐ Kalmthout ☐
Kortrijk ☐ Leuven ☐ Londerzeel ☐ Oostende ☐ Peer ☐ Turnhout ☐

Andere leden van het gezin:

Naam:	Voornaam:	Geboortedatum:
____________	____________	____________
____________	____________	____________
____________	____________	____________
____________	____________	____________

Nationale lidmaatschapsbijdragen:

f	– gewoon lid[2,4]	20,00 EUR	20,00 EUR
	+ familiaal lid (alle andere leden van het gezin)[3]	+20,00 EUR	....
s	– steunend lid[2]	+30,00 EUR	....
df	– levenslang lid	500,00 EUR	....

☐ Ik ben sympathisant en stort een gift aan de Vlaamse Esperantobond: .... EUR.
Giften van EUR 30,00 of meer komen in aanmerking voor een fiscaal attest.
☐ Mijn vereniging heeft sympathie voor Esperanto en wil op de hoogte blijven van initiatieven van de Vlaamse Esperantobond.

Extra steun

Ik schenk de volgende som:

g	– voor de werking van de plaatselijke groep (zonder fiscaal attest)		.... EUR
d	– Ik word steunend lid van de Esperanto-jeugdvereniging[5]	30,00 EUR	.... EUR

Totaal pagina 1 .... EUR

Abonnementen:

p	Horizontaal (gratis voor leden)		20,00 EUR	.... EUR
m	Monato		44,00 EUR	.... EUR
em	Ret.Monato		26,40 EUR	.... EUR
a	Agenda La Jaro	 x	5,00 EUR	.... EUR
en	Enigmo (per 2 nummers)		4,50 EUR	.... EUR
j	Jen (gratis voor FLEJA-leden) jongeren[4]	9,00 EUR	12,50 EUR	.... EUR
i	Vertikale (elektronische versie voor wie E-mail heeft)		5,00 EUR	.... EUR
lf	Literatura foiro		30,00 EUR	.... EUR
e	Esperanto		35,00 EUR	.... EUR
ja	Juna Amiko		14,00 EUR	.... EUR
h	Heroldo		32,00 EUR	.... EUR
el	RET-INFO		21,00 EUR	.... EUR
oe	La ondo de Esperanto		27,00 EUR	.... EUR
gz	La gazeto		27,00 EUR	.... EUR
kk	La Kancerkliniko		22,00 EUR	.... EUR
k	Kontakto		21,00 EUR	.... EUR
ko	Komencanto		15,00 EUR	.... EUR
fo	Fonto		30,00 EUR	.... EUR
li	Litova Stelo		14,00 EUR	.... EUR
fe	Femina		20,00 EUR	.... EUR

Boeken en cursussen

ep	Cursuspakket Esperanto Programita	24,19 +	2,20 EUR	.... EUR
progm	Woordenboek Nederlands Esperanto Nederlands	18,00 +	2,20 EUR	.... EUR
abcg	ABC-Gramatiko de Esperanto	29,75 +	2,20 EUR	.... EUR
amem	Gramatika ABC Mempraktikilo (oefenboek)	17,11 +	2,20 EUR	.... EUR
subt	Subtekste (cursus)	15,00 +	2,20 EUR	.... EUR
surb	Ŝtona urbo (roman) 3a eldono	24,00 +	2,20 EUR	.... EUR
ceci	Cecilja (Timmermans)	12,00 +	1,32 EUR	.... EUR
kobo	Kobo (Ernest Claes)	24,00 +	2,20 EUR	.... EUR
kviv	Konto de l' vivo (Gubbins)	13,50 +	1,32 EUR	.... EUR
kapt	Kapturnoj (Futuristische verhalen)	16,00 +	1,32 EUR	.... EUR
side	Servisto de l' ideo (gesch. v.d. Esp-beweging)	14,88 +	1,32 EUR	.... EUR
abek	Ampleksa Esperanto Baza kurso cd-rom	14,96 +	1,32 EUR	.... EUR
spar	Sur Parnaso (poëzie van T. Carr, o.m. sonnetten)	12,65 +	1,32 EUR	.... EUR
saan	Se aŭskultas la animo (Gezelle)	7,10 +	1,32 EUR	.... EUR
ikui	Internacie kuiri	10,00 +	1,32 EUR	.... EUR
leks2	Leksikaj ekskursoj 1 + 2	24,00 +	2,20 EUR	.... EUR
nomo	Nomoj	8,00 +	1,32 EUR	.... EUR
simp	Simptomoj	8,00 +	1,32 EUR	.... EUR
tcxt	Tie ĉi tie (poëzie Giŝpling)	10,00 +	1,32 EUR	.... EUR
bbub	Brusela bubo (Cisko kaj Vinjo)	7,00 +	1,32 EUR	.... EUR
tepo	Tarokoj kaj epokoj (Christian Declerck)	38,00 +	2,20 EUR	.... EUR
beln	4 novelaroj de Leopold Vermeiren	35,00 +	2,20 EUR	.... EUR
pino	Pinokjo	10,00 +	1,32 EUR	.... EUR
vortlu	Vortludoj	3,90 +	0,88 EUR	.... EUR
mdnv	Morgaŭ denove ni vidu (Carmiggelt)	10,00 +	1,32 EUR	.... EUR
esmi	Eo sen mitoj, 3a eldono	30,00 +	2,20 EUR	.... EUR
disj	Dis! (romano, Johansson)	12,00 +	1,32 EUR	.... EUR
sagao	Sagao de Njal	18,00 +	2,20 EUR	.... EUR
hundo	Hundo en flandrio	5,95 +	1,32 EUR	.... EUR

Totaal .... EUR

Totaal pagina 1& 2 .... EUR

Internationale lidmaatschapsbijdragen:

u	gewoon lid	9,00 EUR	.... EUR
jl	lid met Jarlibro	22,00 EUR	.... EUR
jl+e	lid met Jarlibro en Esperanto	55,00 EUR	.... EUR
z	Societo Zamenhof	110,00 EUR	.... EUR
ipr	ILEI + Internacia Pedagogia Revuo	18,00 EUR	.... EUR
ikef	IKEF + La Merkato	15,00 EUR	.... EUR
ek	IKUE + Espero katoliko	25,00 EUR	.... EUR
nu	INOE + Naturista vivo	14,00 EUR	.... EUR

☐ Zend mij gratis de boekenlijst van de VEB

Ik betaal

Totaal .... EUR

☐ Ik betaal het totaal op één van de volgende rekeningen van de Vlaamse Esperantobond: 000-0265338-43, 001-2376527-06, 402-5510531-55 **en zend dit formulier aan de Vlaamse Esperantobond, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen.**

☐ Ik betaal het totaal aan mijn Esperantogroep (zie blz. 1) **en zend dit formulier ook aan hen.**

☐ Ik heb een tegoed op mijn rekening bij FEL, gelieve mijn rekening te debiteren.

Noten:

1. Een lid van de Vlaamse Esperantobond is automatisch ook gewoon lid van de dichtsbijzijnde plaatselijke Esperantogroep. Wenst u lid te zijn van een andere groep, plaats dan een kruisje in het vierkantje achter de naam van die groep.
2. Leden en steunende leden van de Vlaamse Esperantobond (FEL) krijgen een gratis abonnement op het tijdschrift *Horizontaal*. Leden krijgen op aanvraag de *Membromarkfolio* van UEA, dat recht geeft op het gebruik van de *Delegita Reto* in het *Jaarboek van UEA*. Deze lidmaatschapszegels kunnen worden aangevraagd via de plaatselijke groepen of rechtstreeks bij het bondssecretariaat.
3. Bij een familiaal lidmaatschap is iedere 2de en volgende persoon die op hetzelfde adres woont, lid. Er wordt slechts één tijdschrift per adres verzonden.
4. Jongeren tot en met 29 jaar worden automatisch lid van de Vlaamse Esperantojeugd (FLEJA). Zij en steunende leden van FLEJA krijgen gratis het tijdschrift *Jongeren Esperanto-Nieuws* (*Jen*).
5. **Giften** van 30,00 EUR of meer aan de Vlaamse Esperantobond komen in aanmerking voor belastingvermindering. In voorkomend geval worden de attesten verstuurd in het begin van het kalenderjaar dat volgt op de schenking. *Schenkingen rechtstreeks aan een plaatselijke groep komen NIET in aanmerking voor belastingaftrek.*

Meer informatie

Voor meer informatie over lidmaatschappen, allerhande tijdschriften en boeken in of over Esperanto zal de Vlaamse Esperantobond u graag helpen. U kunt iedere werkdag bellen van 9 tot 12.30 en van 13.30 tot 17.30, of schrijven naar bovenstaand adres. Ook de bestuursleden van de Plaatselijke groepen van de Bond zullen u graag in de mate van het mogelijke helpen.

2005-1. Bij FEL is een nieuw naslagwerk uitgegeven: het Nederlands-Esperanto-Nederlands woordenboek van Petro De Smedt. Dit is een moderne bewerking en uitbreiding van de woordenboeken van van Straaten (1933) en Middelkoop. Vanaf nu is dus ook dankbaar gebruik gemaakt van deze aanwinst.

Korpopartoj en kunteksto (5) **KAPO kaj CERBO (sekvo)**

Ĉe FEL aperis ĉi-jare la vortaro **Nederlands-Esperanto-Nederlands** de Petro De Smedt. Informoj de la eldonanto: Ĝi estas vortaro kun 44.000 vortoj, 12.000 parolturnoj kaj 900 proverboj en la parto nederlanda-esperanto, kaj 17.000 vortoj, 2500 parolturnoj kaj 450 proverboj en la parto esperanto-nederlanda. La verko enhavas 576 paĝojn kaj sekve estas multe pli ampleksa ol la vortaro de Middelkoop, kiu dum jaroj estis la ĉefa vortaro en Flandrujo kaj Nederlando. La prezo de la verko estas 18 eŭroj + afranko. Libroservoj pagas nur po 12 eŭrojn + afranko aĉetante 10 ekzemplerojn aŭ po 10, 80 eŭrojn aĉetante en skatoloj de po 18 ekzempleroj. Ĉiu vortaro krome enhavas valorkuponon per kiu eblas ricevi la kodoroman version de la vortaro, kiu aperos en marto 2005, kaj kiu estas rezervita por la aĉetintoj de la papera versio. Eblas mendi kompreneble kiel kutime ĉe FEL (butiko@fel.esperanto.be).

1) KAPO KAJ CERBO

(N.B. Ĉiuj difinoj kaj multaj klarigoj en la teksto fontas el PIV2)

Por lernemuloj: Leginte la suban ekzercon, provu rediri ĝin kovrante alterne la partojn markitajn per vertikala linio kaj la nemarkitajn.

a) La kapo kiel unua aŭ plej alta parto de aĵo

Najloj, litoj, legomoj, ktp

Kiel diferenciĝas kapo de najlo disde kapo de bolto[1] aŭ de ŝraŭbo?

| najlo havas ĝenerale platan, rondan kapon kaj nekanelitan[2] stangon[3],
| bolto havas ĝenerale sesangulan kapon, nepintan stangon kaj ŝraŭbingon[4],
| ŝraŭbo havas kapon ĝenerale unu-entranĉan[5] aŭ kruc-entranĉan[6], helican kanelon[7] kaj ŝraŭbingon.

Kiel ni komprenu, ke ankaŭ lito havas kapon?

| Oni parolas pri la kapo aŭ la kapoparto de lito kaj sekve ankaŭ pri la piedo aŭ la pied(o)parto de lito.

Kio staras en leterkapo?

| Ĝenerale la nomo kaj adreso de la sendinto aŭ de la sendinta firmao.

Ankaŭ iuj legomoj havas kapon kaj piedon, ekzemple:

| brasiko[8], laktuko[9]; floro de papavo; artiŝoko.

N.B. laktuko kaj salato.

***laktuko**: ne preparita manĝaĵo,* ***salato**: preparita.*

Ekskurseto inter legomoj:

Ĉe ni plej konataj folilegomoj[10] estas laktuko, brasiko (inter kiuj la Brusela kaj la Savoja), spinaco,
plej konataj florlegomoj estas florbrasiko, brokolo, artiŝoko,
plej konataj fruktolegomoj estas kukurbo[11], tomato, (kukumoj[12], kukumetoj [13]),
plej konata semlegomo [14] estas pizo[15],
plej konata ŝoslegomo[16] estas asparago.

Artikolo, en kiu oni parolas senorde pri litoj, najloj legomoj ktp estas vera ...

| salato.

Raketoj kaj vicoj

Ree al la kapo: Kio estas serĉa kapo de **raketo**?

| Antaŭa parto de raketo, en kiu sidas elektronika memstirilo enhavanta la parametrojn de la celo. Tiam temas pri **memstira** raketo.

En procesio aŭ alispeca **irantaro**[17], la gravuloj marŝas...

| ĉekape[18], ĉe la kapo.

Oni parolas same pri la kapo de listo, de vico[19]. Rakonto, parolado, argumentado k.s. ĝenerale havas komenciĝon kaj finon. Se tamen ne, se ĝi estas senorde strukturita aŭ nekomprenebla, oni diros, ke ĝi havas...

| nek kapon nek voston.

Sur la marbordo oni povas iafoje vidi **ĝetkapon**[20] aŭ **terkapon**[21] . Ili estas:...

| kapo, fino aŭ pinto de ĝeto kaj kabo[22].

En vortaro oni prezentas en alfabeta ordo la ...

| kapvortojn.

Kiel ni komprenu jenan proverbon de Zamenhof: '**Putrado**[23] de fiŝo komenciĝas de l' kapo'?

| Plej facile koruptiĝas altranguloj (PIV).

b) La kapo kiel sidejo[24] de la pensado

Se problemo estas **kaprompa**[25], ĝi estas ...

| ege malfacila.

Oni rompas[26] **al si** ...

| la kapon **super** ĝi.

Gi postulas ..., ke oni ...

| **streĉadon**[27] de la kapo, **cerbumu**[28] pri ĝi.

Se vi ne povas okupiĝi pri iu afero, ĉar vi havas aliajn pripensindaĵojn, vi povas diri, uzante 'kapon'...

| Mi havas aliajn aferojn en la kapo.

Testu vin! *a) Reesperantigu la subajn vortojn kaj uzu ilin en kunteksto. b) Komentu la terminojn grase presitajn.*

1 bout 2 zonder schroefdraad 3 stang, staaf
4 schroefmoer 5 gleufkop 6 kruiskop
7 schroefdraad 8 kool 9 sla sla(atje), salade
10 bladgroente 11 pompoen 12 komkommer
13 augurk 14 zaadgroente 15 erwt 16 loot, (scheut) 17 stoet 18 op kop lopen 19 rij
20 punt van havenpier 21landtong 22 kaap
23 het rotten 24 zetel 25 veel hoofdbrekens kostend 26zich het hoofd breken over (met) iets
27 inspanning 28 piekeren

Kio estas la **ovo de Kolumbo**?
| PIV: eltrovaĵo, kiu ŝajnas simpla aposteriore.
N.B. La malo de 'aposteriore' estas...
| *'apriore'.*
Do, en la okazo de la ovo de Kolumbo, al neniu la eltrovaĵo ...
| venis en la kapon[29]. (neniu ekpensis pri tio)
Male, kiam oni subite trovas la solvon, oni ... la kapon.
| frapas al si la kapon.
Imagu situacion, en kiu vi povus ekkrii, aŭ memoru situacion, en kiu vi povintus ekkrii, same kiel iam faris Zamenhof (ĉu pri si mem?): 'Ho mi, senkapa malsaĝulo!'
Pri tia malsaĝulo oni povus diri, ke li ne havas la kapon...
| sur ĝusta loko!

Turni
Kion signifas jena esprimo: 'Se nur ni ne turnos al ni la kapon[z]'?
| Se ni nur restos serenaj, sobraj.
Kaj jena: 'Li estis belulo kaj turnis la kapojn al la virinoj[B]'.
| Li malsaĝigis[30] ilin, li enamigis ilin al si.
'Turni al iu la kapon' signifas do...
| **influi** lin/ŝin en negativa senco.

Iuj personoj suferas **je/pro** kapturno / kapturniĝo[31].
En kiuj cirkonstancoj ili plej ofte **ricevas** kapturnon?
| Kiam ili rigardas en kapturnan **profundon**[z] aŭ kapturnan **alton**, meze de intensa **trafiko** aŭ bruega hom**amaso**, dum (tro) vigla valso, sur rapida kermesa **karuselo** kaj similaj.

Kapo = persono
Pri iu, kiu estas necedema[32], nekonvinkebla[33], oni diras, ke ŝi/li estas ...kapo.
| **obstina**[34], obstinulo[35]
Obstinulo agas nur ... sia kapo.
| laŭ
Li ne similas al saĝa kapo, kiu duonvorton ...
| komprenas'[z 36]. = Por saĝulo sufiĉas aludo[z 37].
Homon posedantan **erudicion**[38] oni nomas erudiciulo aŭ, pli familiare, ...
| erudicia kapo.
Ne doloras frapo sur fremda kapo[z].

Kiom da kapoj,... *(Parigu la taŭgajn partojn)*

1 Kiom da kapoj,...	a sia opinio[z].
2 En ĉiu kranio[40] regas[41]	b tiom da opinioj[z 39].
3 En ĉiu kranio estas...	c kiel la kap' al li diktas[z 42].
4 Ĉiu sin direktas,	ĉ aparta opinio[z].
5 Ne doloras frapo	d sur fremda kapo[z].

Solvoj: 1b; 2ĉ; 3a; 4c; 5d.

Ĉu Zamenhof pravas dirante: Venas proverbo...
| el popola cerbo[43]?

Mizero, stomako, lango
Kiel ni komprenu la subajn zamenhofajn eldiraĵojn?
Mizero havas talentan kapon!
Se stomako doloras, kapo laboras.
| Ni uzas nian inteligentecon nur kiam la neceso nin devigas tion fari.
Antaŭ la lango laboru la cerbo.
| Pripensu antaŭ ol paroli.
Ju cerbo prudenta, des lango pli silenta[44].
| La lango estas ĉi tie simbolo de la senpripensa **parolemo**.
Kio en la kapo, tio sur la lango.
Montras parolo, kion cerbo valoras.
| Tio, kion ni diras, ofte perfidas[45] kion ni pensas.
Iom simila estas jena pripenso de Zamenhof: 'Se en kor' io sidas,
| vizaĝo perfidas'.

4) Malplenaj kapoj
Pluraj Zamenhofaj esprimoj pritraktas la nekongruon[46] inter la ekstera aspekto kaj la mensa potenco.
Ekzemple *(Parigu la taŭgajn partojn !)*:

1 Granda kranio,	a sen **guto**[48] da cerbo.
2 Fiera **mieno**[47]-	b sed cerbo modesta[49].
3 Kapo kun herbo,	c kapo malplena.
4 Kapo **majesta**,	ĉ sed kapo sensenca.
5 Barbo **potenca**,	d sed interne nenio.

Solvo: 1d; 2c; 3a ; 4b; 5ĉ.

Kiu havas **malplenan** kapon estas ...
| malplenkapulo. (PIV: sencerba, frivola)
Kiu estas ekscitiĝema pro memfiereco estas ...
| **brulkapulo**[50].
Li havas ankoraŭ printempon en kapo.
| Li ne estas tre serioza (?).
Li ricevis **muŝon**[51] en la cerbon.
Li havas muŝon en la kapo/en la cerbo.
| (li estas tre stranga, iomete freneza, li havas strangajn ideojn).
Same: Muŝo zumas en lia kapo.
Kia estas iu, kiu perdis la **kandelon** el la kapo[z] ?
| Li perdis la saĝon. En lia menso regas mallumo.
Mankas **klapo**[52] en lia kapo.
| Li estas frenezeta[53].

Testu vin! Ekercoj a kaj b.

29 het in zijn kop krijgen, het in zijn hoofd halen 30 verdwazen 31 duizeling 32 niet inschikkelijk 33 niet te overtuigen 34 koppig 35 stijfkop 36 een goed verstaander heeft maar een half woord nodig 37 zinspeling 38 geleerdheid 39 zoveel hoofden zoveel zinnen 40 schedel 41 heerst 42 dicteren, voorschrijven 43 hersenen 44 hoe wijzer de mens is, des te meer beheerst hij zijn tong 45 verraden 46 afwezigheid van overeenstemming 47gelaatsuitdrukking 48 druppel 49 grote lantaren maar klein licht 50 branieschopper 51vlieg 52 klep 53 Hij is niet goed wijs. Hij is niet goed bij zijn hoofd

Estas malordo en lia kapo[53].
Li ne havas kapon de ministro = ?
| Li ne estas tre **lerta**[54].
Kapo estas por tio, ke ĝi zorgu pri ĉio = ?
| Uzu vian kapon!
Kapo malsaĝa ne griziĝas nek **kalviĝas**. Kial ?
| Ĉar malsaĝulo ne havas multe da zorgoj.
Vi povas eĉ haki **lignon**[55] sur lia kapo = ?
| Li ne estas delikata.
Kio estas **vent**kapulo?
| Ne serioza homo[56].
Havi iom da vaporo en la kapo.
| esti **ebrieta**[57].

Ordigi[58] al iu la kapon.
| Malmilde riproĉi[59]. Kp. sapumi[60] al iu la okulojn[61]; fari al iu bonan lavon (severan riproĉon).
Kapoj diferencas, **kranioj** egalas.
| Post la morto ĉiuj homoj estas egalaj.

5) La kapo kiel sidejo de la memoro
Por ne forgesi ion, oni **(en)metas** tion (al si) en la kapon. Anstataŭ 'metas' aŭ 'enmetas' oni povas diri pli bildece:
| Oni **notas** tion (al si) en la kapon.
Pli konkrete:
| Oni **(en)skribas** tion (al si) en la kapon.
Pli emfaze, ofte kun ideo de peniga[62] ago:
| Oni **enkapigas** ion[63].
| Oni **enbatas**[64] ion (al si) en la kapon.
Se oni ne forgesas ion, oni ... ĝin en la kapo.
| **tenas**
Por certi, ke io restos en la memoro, oni ...:
| **ŝlosas** tion (al si) en la kapon.
Kelkfoje io ĉiam revenas en la memoro, ĝi ...
| **sonadas** en la kapo. Ekzemple: Tiu melodio sonadas en mia kapo[65].
Male, oni povas klopodi por ne plu konservi ion en la memoro, oni ...
| **elviŝas** ĝin el la kapo.
Se vi ne plu memoras ion, vi povas diri, ke ĝi...
| **forflugis** el via kapo, **eliris** el via kapo.
Kiel ni komprenu jenajn du proverbojn de Zamenhof?
- Kapo **pekas**, piedoj suferas.
- Pro kapo malsaĝa suferas la **kruroj**[66].
| Se oni havas malbonan memoron, oni devas kuri pli ol unufoje.

Kio do estas kapa **kalkulo**[67], enkapa kalkulado, kalkuli en la -o^z^?
| Kalkulo farata sen helpo de ia skribaĵo.

Testu vin! Ekzercoj a kaj b
53 Hij is niet goed wijs. Hij is niet goed bij zijn hoofd 54 handig, bekwaam 55 hout 56 losbol 57 aangeschoten 58 ordenen 59 verwijten, hard terechtwijzen (iem. op zijn kop geven) 60 inzepen 61 een bolwassing geven 62 moeitevol 63 inprenten 64 iets in het hoofd stampen 65 dat wijsje speelt me steeds door het hoofd 66 benen 67 hoofdrekenen

3) VORTFARADO Het achtervoegsel *-eta*.
Met het achtervoegsel *-eta* vormt men verkleinwoorden, woorden die dus een verkleinde versie voorstellen van wat de stam betekent. *Dometo = malgranda domo; floreto = malgranda floro* enz.
Voor sommige esperanto verkleinwoorden heeft het Nederlands naast de eenvoudige afleiding met -(t)je ook een ander woord, zoals *strateto*, 'straatje' maar ook meer bepaaldelijk 'steeg'. (Een blinde steeg is dan weer *sakstrateto,* slop). Bij andere heeft de betekenis zich toegespitst op één enkel aspect, zo is *monteto* eerder een heuvel en niet een 'kleine berg' Het esperanto heeft geen afzonderlijk woord voor 'heuvel'. (PIV *monteto = malalta monto).*
Bij Faulhaber vindt men enkele voorbeelden (*'Tra la labirinto de la gramatiko'*, p. 282 in de uitgave van 1950). Meer hierover in een volgende aflevering.

4) MEN SCHRIJFT ONS
Leganto el Aalst miras, ke oni mallongigas la nomon 'Unuiĝintaj Ŝtatoj de Nord-Ameriko' al 'Usono' (kun 's') kaj ne al 'Uŝono' (kun 'ŝ'). La ĉapelita 'ŝ' estus efektive pli logika. Mi memoras, ke mi iam legis en anglalingva teksto la adjektivon 'usonian' [± ju'sounjen], sed mi ne plu retrovas la koncernan fonton. Mi estus danka, se iu povus helpi.

5) VERTAALOEFENING 2005-1
Uit 'Kijk' januari 2004, p. 54.
Computeren met gedachten.
Science ficton is weer eens werkelijkheid geworden. Het Amerikaanse bedrijf Cyberkinetics Inc. begint later dit jaar met tests van de Braingate, een chip die in het hoofd van verlamde patiënten wordt 'gemonteerd'. Mensen die hun ledematen niet meer kunnen gebruiken door een beschadiging in hun ruggengraat, zijn nog wel in staat met hun hersenen de signalen uit te zenden. De chip vangt ze op en stuurt ze door naar een extern apparaat, een computer bij voorbeeld. En zo zou het in principe mogelijk moeten zijn met gedachten apparaten te bedienen.
Met apen is het kunstje al vaak met succes vertoond, en er is alle reden om te veronderstellen dat het bij mensen ook werkt. Nu gaat het dan eindelijk gebeuren. Als de klinische test mag doorgaan, krijgen vijf ernstig verlamde vrijwilligers een Braingate ingeplant. En dat is nog maar het begin. De vrijwilligers zijn de eerste mensen met zo'n chip in hun hoofd, dus de onderzoekers moeten nog leren welke signalen ze precies moeten oppikken en hoe ze die moeten vertalen. Als deze eerste fase succesvol is afgerond, zullen ze bij Cyberkinetics ook andere apparaten gaan ontwikkelen die het leven van de patiënten kunnen vergemakkelijken. Je zou bijvoorbeeld kunnen denken aan een gemotoriseerde rolstoel die je met je gedachten kunt bedienen.

Het is vooral goed nieuws voor mensen die niet zelfstandig kunnen bewegen, maar uiteindelijk zou het voor iedereen toepasbaar zijn. Het geeft een nieuwe dimensie van luiheid aan gamen of computeren: gewoon onderuit liggen en wezenloos naar het scherm staren. Met je gedachten sleep je het muispijltje. Je moet natuurlijk wel even een chip ten grootte van een aspirientje en honderd electroden diep in je hersenen laten prikken. Vind je misschien geen lekker idee. Toch is er geen reden voor ongerustheid, zeggen de onderzoekers. Uit experimenten met apen blijkt dat de chip op dit moment ongeveer twee jaar goed blijft werken en daarna makkelijk te verwijderen is. Vervolgens kan je eenvoudig een nieuwe implanteren. Een interessant toekomstbeeld: twee keer per jaar naar de tandarts en één keer in de twee jaar naar de Braingate-kliniek voor update voor je brein/computer-interface. (www.cyberkineticsinc.com/about).

---

6) UITGEWERKTE VERTAALOEFENING 2004-6

Uit 'Magazine Oxfam-wereldwinkels' lente 2003, p. 11. *Artisanaat*

Manfar(it)aĵoj (noot 1)

Manfar(it)aĵoj estas facila fonto de enspezoj.
Produktantoj de manfaraĵoj ne bezonas komplikajn maŝinojn. Ili ofte povas labori hejme kaj adapti la laborhorojn al la familia vivo.
Manlaboro estas respekto por la naturo (noot 2).
Produktantoj de manfaraĵoj uzas (krud)materialojn el la propra ĉirkaŭaĵo, kiel lignon kaj argilon.
Aŭ ili prilaboras reuzitan (recikligitan) vitron (Aŭ ili laboras per reuzita (recikligita) vitro). Materialoj, kiuj ne damaĝas la medion.
Manlaboro estas respekto por la kultura riĉeco.
Produktantoj de manfaraĵoj laboras per metiaj teknikoj.
Tiel (tiele, tiamaniere) ili garantias la kulturan riĉecon de sia komunumo kaj konservas la kulturan diversecon en la tri kontinentoj, sen influo de (libere de, sendepende de) ĉia modokapricο.

Swate.

Swate - "matenstelo" en la tamula - estas virinmovado kun 7000 membrinoj, ĉiuj kamparaninoj, en la ŝtato (noot 3) Tamulio (Sud-eosta / Sudorienta Hindio).(noot 4).
La membrinoj grupiĝas (ariĝas) en 'sangamoj'.
En 'sangamo' virinoj el ĉiuj kastoj kaj generacioj kunlaboras por la disvolvado de infrastrukturo en sia vilaĝo.
La virinoj luktas kontraŭ la korupto, la perforto en la familio, la influo de la privatigado sur la lokan merkaton (noot 5 en 6).
Swate donas al la virinoj ekonomian asistadon per(e de) programoj pri ŝpar(ad)o, kredito kaj edukado.
Ĝi administras bankon de semgranjnoj (semgrajnaro) kaj grenoj (noot 7), kiu instigas (kuraĝigas) la kampulojn (kamparanojn) labori per tradiciaj semgrajnο.
Tiel ili restas ekster la influo de la transnaciaj kompanioj, kiuj inundas la lokajn merkatojn (bazarojn) per sia propra semgrajnaro.
Sed Swate estas ankaŭ politika potenco en Tamulio.
Ĝi forĝas ligojn inter la vilaĝoj.
Ĝi mobilizas virinojn, por ke ili defendu (valorigu) siajn rajtojn kaj parton preni (partopreni) en la politika kaj sociala vivo (noot 8).
Swate dividas siajn spertojn kun multaj aliaj organizaĵoj en Hindio. En la mondvendejoj vi trovas domtolaĵojn, tolsakojn kaj ŝalojn, kiujn faris virinoj de Swate.

Komentoj

noot 1. artisanaat.
Bedoeld wordt handwerksnijverheid en de producten hiervan. Manfarado, manfar(it)aĵoj.

noot 2. respekto por
PIV sub 'respekto': kun respekto al la volo de Dio; respekto antaŭ ideo (Z), malmulte da respekto por la ligo (Z), respekto al via moŝto (Z).

noot 3. Ŝtato
ŝtato (PIV); ŝtato-federaciano (Middelkoop kaj DeSmedt)

noot 4. ligostreketo
PAG §424: Nordameriko, Suditalio Okcident-Eŭropo, Orient-Afriko
PIV: (ĉe 'nordo') Nord-Ameriko, Nord-Pacifiko; nord-eosto, nord-uesto
(ĉe 'sudo) sud-eosto, sud-uesto; Sud-Ameriko
(ĉe 'eosto') nord-eosta vento, sud-eosta vento
(ĉe 'uesto') **norduesta** vento, **suduesta** vento
(ĉe 'okcidento') sud-okcidento[Z], **nordokcidento**
(ĉe 'oriento') neniu ekzemplo

noot 5. Influo sur.
Z uzis jen akuzativon, jen nominativon (vd. ekzemplojn en PIV).

noot 6. Merkato/ bazaro..
kwestie van schaal: denkt men aan (inter)nationale markten: merkato, *aan marktplaatsen in steden en dorpen:* bazaro.

noot 7. Grajnoj
grajno *graantje, korrel*; *greintje*; belgrajno *schoonheidskorrel (niet* bela grajno *maar* grajno de belo). Greno *graan*; grenejo *graanschuur.*

noot 8. Socia / sociala
PIV: Socia: koncernanta la socion (ekz. la socia vivo[z]).
Sociala: koncernanta la komunajn ekonomiajn interesojn de socio, kontraste kun la politikaj (ekz. socialaj konfliktoj, sociala asekuro).

Vragen en/of opmerkingen uitsluitend en rechtstreeks aan de redacteur van de rubriek sturen:
Emiel Van Damme,
Albert -I- straat 44, B-1703 Schepdaal.

Esperanto-agenda met landen-encyclopedie

"La Jaro 2005" is een tweedelige agenda: het kalender-gedeelte biedt plaats om nota's te nemen en vermeldt de feestdagen van alle landen ter wereld.

Het encyclopedisch gedeelte vermeldt van alle landen van de wereld de hoofdstad, de voornaamste talen, munteenheid, autosymbool, IS-code, oppervlakte, staatsvorm enz. Ook zeer nuttig is het hoofdstuk "internationaal telefoneren": hoe bel ik naar huis vanuit het buitenland? Hoe telefoneer of fax ik naar het buitenland van thuis uit (voor welke landen moet de 'nul' weg, voor welke niet ...?).

Bovendien geeft de encyclopedie ook alle actuele informatie over de internationale radio-uitzendingen in het Esperanto, met uren, golflengtes enz.

Formaat: A6, geniet, in plastic kaft

Te bestellen bij de Vlaamse Esperantobond, via 03/234.34.00 of butiko@fel.esperanto.be

Nieuw woordenboek Nederlands-Esperanto-Nederlands

Slechts 18 euro, inclusief uitgebreide CD-rom versie, die vanaf maart 2005 beschikbaar zal zijn.

VEB: overleven of verdwijnen... hangt ook van u af!

Vanaf het juli/augustusnummer van Horizontaal zijn we er telkens op terug gekomen: de subsidies van Volksontwikkeling vallen weg in 2005. We **moeten** dus nieuwe inkomsten zoeken om te kunnen overleven.

Het kernbestuur werkte een noodplan uit met onder andere 4 mogelijkheden:

1. Meer abonnees voor Monato werven
2. Meer boeken uitgeven
3. Esperanto-ontmoetingen organiseren
4. Groepsreizen organiseren

Aan punten 2, 3 en 4 kan niet iedereen werken; dat geldt wel voor punt 1. Dat punt geeft ook de meeste mogelijkheden: als het aantal abonnees stijgt, blijven de algemene kosten haast ongewijzigd en is dus de winst het grootst. Er moeten geen nieuwe arbeidsintensieve diensten uitgewerkt worden. En iedereen kan iets doen.

Het belang van een algemene inzet is nu al te merken. Op 22 juni telden we maar 1250 papieren abonnementen. Op 2 december zijn het er (elektronische abonnementen inbegrepen) 1409. Dat is nog lang niet voldoende om de toekomst van de VEB veilig te stellen. Maar voor het eerst sinds jaren is het aantal abonnees weer gestegen.

Hoe hebben we dat kunnen bereiken?

- Op het centrum worden lijsten van congresdeelnemers vergeleken met het bestaande adresbestand en aan nieuwe adressen wordt een gratis proefnummer en een werffolder gezonden.
- Telkens wanneer leden naar een Esperantocongres of een bijeenkomst gaan wordt gevraagd om wervingsmateriaal en proefnummers mee te nemen
- Organisatoren van Esperantobijeenkomsten worden systematisch aangeschreven om wervingsmateriaal ter beschikking van deelnemers te stellen
- Esperantotijdschriften werd gevraagd om een gratis aankondiging te plaatsen

De inzet van alle leden is hierbij belangrijk. Enkele voorbeelden:

- meenemen van wervingsmateriaal naar alle bijeenkomsten
- je relaties gebruiken: aanspreken van organisatoren van bijeenkomsten, club-verantwoordelijken, cursusleiders enz.
- doorgeven van adreslijsten van bijeenkomsten aan het centrum
- meesturen van een wervingsfolder in brieven aan je Esperantovrienden, enz.
- gebruiken van geschenkbonnen (voor een kwart, een half of een heel jaarabonnement op Monato) voor je Esperantovrienden, die iets te vieren hebben.

Wellicht kun je nog meer mogelijkheden bedenken.

De campagne heeft al succes. Nu moeten we doorzetten. Als iedereen, die begaan is met Esperanto een bijdrage levert, dan halen we het wellicht.

Ivo Durwael

Monato

Flandra Esperanto-ligo (FEL) intencas organizi perfektigajn kursojn de la lingvo Esperanto, eventuale kun ekzamenoj kaj oficiala diplomo.

Jam dum jardekoj okazadas kursoj por komencantoj, sed ne ĉiuj havas la disciplinon aŭ interesiĝon plulerni pere de gramatikaj libroj, kiel ekzemple "Plena Analiza Gramatiko de Esperanto" k.s.

Por tiuj kiuj deziras lerni pli pri tio kio superas la 16 *regulojn*, FEL organizos specialajn studotagojn. Atentu ke NE temos pri tedaj prelegoj pri gramatiko, sed pri praktika lingvo-profundigo.

Post la studo-tagoj, la partoprenantoj povos libervole partopreni ekzamenon, sed ne devas. Diplomon ricevos ĉiu kiu sukcese trapasas la ekzamenon. Aliaj ricevos atestilon pri la partopreno al la studtago.

La diferenco kun la ILEI-ekzamenoj estas ke ni ne traktos la Esperanto-literaturon dum la sesioj. (Por tio ja ne sufiĉas 1-2 semajnfinoj!) Kompreneble ĉiuj ja estas forte konsilataj konatiĝi kun la vasta Esperanto-literaturo kaj eventuale poste partopreni la internaciajn ILEI-ekzamenojn.

Kadre de la studtago, FEL organizos specialajn sesiojn por ĉiuj kiuj instruas aŭ intencas instrui Esperanton. Kompreneble lingvo-profundigo formas parton de la sesioj, sed ankaŭ didaktikaj konsiloj kaj interŝanĝo de pedagogiaj rimedoj. Partoprenantoj ricevos apartan diplomon, menciante la pedagogian trejnadon.

La studotagoj (kaj ekzamenoj) okazos dum la monatoj marto-aprilo-junio 2005 kaj okazos nur kiam sufiĉe da interesitoj anoncas sin.

Ĉiu interesito skribu al lodchjo@yahoo.com aŭ telefonu al 03/234.34.00 por anonci sin. (Eventuale menciu la momentojn kiuj estas plej oportunaj por vi; ni provos tion.)

Pliaj praktikaj informoj aperos en la sekvanta numero de Horizontaal.

Lode

Het Babylonische Europa

In dit boek, verschenen midden 2004, ter gelegenheid van de verkiezingen voor het Europees Parlement, wordt de problematiek van de veeltaligheid in Europa vanuit verschillende invalshoeken (recht, geschiedenis, taalkunde, literatuur) onderzocht. Het levert daarmee een bijdrage aan het wetenschappelijk debat dat over de talenkwestie in de Europese Unie wordt gevoerd; het is echter ook voor een breder publiek toegankelijk. (ISBN 90 5356 661 9, 336 pagina's, Eur. 22,50)

Het Engels van India wordt de meest gesproken variant van het Engels

Ongeveer 400 miljoen personen spreken Engels als tweede taal, vooral in de voormalige kolonies, evenveel hebben het Engels als moedertaal en 700 miljoen spreken het als vreemde taal. De Indiase variant, 'Hinglish', is goed op weg om de grootste te worden, want het aantal sprekers ervan groeit, terwijl het aantal moedertaal-sprekers in Groot-Brittannië en de VS stagneert. (Taalpost - India News, 10.10.1004)

Taal van de Kerk: niet Latijn of Italiaans, maar Engels

De procedure voor de zaligverklaring van Constant Lievens, Vlaams missionaris in India, is al lang bezig. Het dossier moet nu afgerond worden in het bisdom Brugge en dat is een hele klus. 'Alle documenten moeten omgezet worden in het Engels.' (Kerk en Leven, 27.10.2004)

Fries

In Friesland krijgen kinderen in het basisonderwijs naast Nederlands ook een andere standaardtaal. Friesland is een provincie waar autochtone kinderen aan het einde van de basisschool een aanzienlijke achterstand hebben op vergelijkbare kinderen uit andere provincies. Heeft dit te maken met de vele aandacht die het leren van het Fries opslorpt? Moet de tijd die aan het Fries besteed wordt verminderd worden, of moet het afgeschaft worden? De discussie is open. (http://www.onzetaal.nl/homofkuit/h0410.html, Taalpost)

Chinees is de handelstaal van de toekomst

Het Amerikaans recruteringsbedrijf Robert Half International ondervroeg 1.550 personeelschefs uit verschillende landen. Enkele resultaten: veel Engelstaligen vinden de kennis van een andere taal onbelangrijk; het Chinees zal op korte termijn het Engels inhalen als internationale handelstaal. (diverse kranten, 16.11.2004)

VRT zal Frans spreken

VRT en RTBF organiseren in november 2005 samen 'Eurosong voor kids' te Hasselt. Omwille van de goede samenwerking op de werkvloer zal er door de technici slechts één taal gesproken worden: Frans. Het zou te riskant zijn om iedereen zijn eigen taal te laten spreken. (Het Volk, 24.11.2004)

ESPERANTO

Esperanto leren via Skype

Skype is een ruim verspreid systeem om te telefoneren via de (breedband-) internettoegang. Het blijkt dat het ook een zeer effectief middel is om Esperanto aan te leren aan een groepje van maximaal 4 personen. Het is al uitgetest bij Franstaligen, maar in principe moet het voor alle talen lukken. (http:/ikurso.esperanto-jeunes.org/, http://groups.yahoo.com/group/skajpanoj/)

→

Wikipedia

Onlangs werd het miljoenste Wikipedia-artikel gepubliceerd. Gerekend naar het aantal bijdragen bevindt het Esperanto zich bij de grootste wereldtalen, ongeveer op het niveau van het Portugees en het Chinees. Zie o.m. http://eo.wikipedia.org/wiki/Enciklopedio_de_Esperanto. (Tonyo del Barrio)

Radio-archief

Op www.radioarkivo.org wordt informatie over radio-uitzendingen in het Esperanto verzameld. Men kan er programma's ook nog na de uitzenddatum beluisteren, stations horen die alleen op korte golf uitzenden... Er is nu ook een (beperkt) zoeksysteem waarmee uitzendingen kunnen teruggevonden worden. (ret-info)

Muziek

De Braziliaanse muziek-website MusicExpress bestaat nu ook in het Esperanto: www.musicexpress.com.br/eo.

Foto en video

Ook SPM (Silver Point Media, Inc.), actief op de foto- en videomarkt, heeft Esperanto-pagina's: www.silverpointmedia.com. (ret-info)

OpenOffice

Er was gepland om tegen het einde van 2004 een Esperanto-versie van OpenOffice gereed te hebben, maar deze streefdatum werd niet gehaald. Het programma zou in de loop van 2005 moeten gereed zijn. (http://eo.openoffice.org/)

De gegevens over de clubprogramma's moeten op de redactie toekomen vóór de 10de van elke even maand. Laattijdige programmawijzigingen kunnen naar de redactie worden gestuurd en worden op de INFO-pagina opgeslagen, zodat men via het internet het juiste programma kan opvragen.

ANTWERPEN – Groep "Esperanto-Antwerpen"
www.geocities.com/esperanto_antwerpen

Alle programma's hebben plaats in het Esperantohuis, Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, in het clublokaal op de eerste verdieping. De clubavond begint om 20.15 uur. Iedereen is welkom.

vrijdag 7 januari : Conversatieavond: de aanwezigen verdelen zich in groepjes en wisselen nieuwjaarswensen uit, praten over plannen en mogelijkheden voor de plaatselijke Esperantoclub. Bedoeling is dat iedereen deelneemt aan de conversatie in het Esperanto.
vrijdag 14 januari: Voordracht van Petro De Smedt: "Kiel lupea legado povas helpi nin nerefuteble pruvi ke Julio Baghy kaj Iĉio Pang pravas rilate kulturon".
vrijdag 21 januari: Algemene Jaarvergadering met viering van de Jubilarissen.
vrijdag 28 januari: Avond in het teken van "Januari, cultuurmaand Antwerpen". Prof. Dr. Annick De Houwer, Directeur Onderzoeksgroep Taal, Media en Socialisatie, Dep. Communicatie-wetenschappen/UIA spreekt over "Opgroeien met meer dan één taal". Voordracht met nadien gedachtewisseling.
[Zie extra aankondiging op pagina 18.]
vrijdag 4 februari : Voordracht met projectie over de Baltische Landen en specifiek over Vilnius, stad van het volgende Wereld-Esperantocongres. Voordracht: Kiki Tytgat; beelden Ivo Durwael.
vrijdag 11 februari: Ivo Durwael en Jean-Pierre Allewaert vertellen over en tonen hun foto's van hun rondreis tot Riga.
vrijdag 18 februari: Voordracht van Jakvo Schram: "Barbaro en la lando de Leviĝanta Suno".
vrijdag 25 februari: Voordracht van Jorg De Mulder: Leven op korte, middellange en lange termijn en drie soorten van geluk. Voorbij de grenzen en hoe lang onze neus is. Een alternatieve kijk op het leven van een werkende mens.
vrijdag 4 maart: Voordracht van Ray Gerard: "Amuza etimologio".

Meer details over het programma kan je vinden op de web-pagina's van FEL, op het programmabord in het clublokaal of in het informatiekastje aan de voordeur. Of telefonisch via 03 234 34 00.

BRUGGE – Paco kaj Justeco
Voorlopig geen vast programma. Wel zal er tussen de Krokus- en de Paasvakantie een cursus voor beginners georganiseerd worden.

Voor de recentste informatie over het programma en de cursus kan contact opgenomen worden met Heidi Goes, Vuldersstraat 93 8000 Brugge, tel.: 050/67 51 78 of heidi.esperanto@advalvas.be

BRUSSEL – Esperantista Brusela Grupo
http://users.belgacom.net/EBG

Wie een beeld van de mogelijkheden van het Esperanto wil krijgen, kan eens een kijkje komen nemen. Hier komen immers Esperantosprekers van tien verschillende moedertalen samen, en er wordt louter Esperanto gesproken om niemand uit te sluiten. (Uitgezonderd tegenover geïnteresseerden uiteraard.)

Info: Hélène Falk, Eikenlaan 7, 1640 Sint-Genesius-Rode, tel.: 02 358 42 14.

Om per e-post op de hoogte gehouden te worden van de activiteiten van de Brusselse groep, stuur je een leeg berichtje naar: esperanto-en-bruselo-subscribe@yahoogroups.com.

GENT – La Progreso
http://www.esperanto.be/gent

Clubhuis: "La Progreso", Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77.

Vrijdag 28 januari: Jaarvergadering met etentje. Aanvang 19.30u.
Vrijdag 25 februari: Petro De Smedt spreekt over zijn ervaringen bij het samenstellen van het nieuwe woordenboek Esperanto-Nederlands-Esperanto.
Van zondag 27 februari tot woensdag 2 maart hebben we weer een stand op de VLOD-beurs (Vlaamse Onderwijs Dagen). Gratis kaarten zijn bij ons te bekomen zolang de voorraad strekt. Wie wil helpen de stand te bemannen kan zich opgeven bij "La Progreso".

HASSELT – Esperanto-klubo Hasselt
Inlichtingen: Marcel Aerts, tel.: 011 72 00 75.

KALMTHOUT – La Erikejo
http://users.pandora.be/La.Erikejo/Index.htm

Bijeenkomsten vinden telkens plaats vanaf 20 uur in het Parochiecentrum van Heide (achter de kerk, vlakbij het NMBS-station *Heide*).

Donderdag 20 janurai 2005: Jaarvergadering en daarna lezing door Rob Ebenau: "Esperantobijeenkomsten in Duitsland".

Info: Wim De Smet, Hertendreef 12, 2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49, wma.desmet@belgacom.net.

KAPELLE – Esperanto-Grupo "Meza Zelando"
Voor onze avonden, de laatste vrijdag van de maand om 19.30 u., worden we telkens bij een ander clublid te gast ontvangen. Inlichtingen over programma en plaats van samenkomst bij Sally en Dies Krombeen, tel.: (0113) 34 15 63 of Rie en Kees Dentz, tel.: (0118) 61 48 34.

KORTRIJK – ROESELARE – TIELT
Koninklijke Esperantogroep La Konkordo

Voor inlichtingen: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96 / Piet Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30.
Bezoekers van andere clubs melden bij voorkeur hun komst. Dit laat ons toe hen beter te ontvangen en hen te verwittigen bij verandering van locatie.

De **stadsbibliotheek van Kortrijk** beschikt over een uitgebreid **Esperantofonds**. Er is gelegenheid dit fonds te bezoeken. Geef een seintje aan Daniëlle Demeyere, bibliothecaris tel. 056-27 75 00 (algemene balie). Of stuur een berichtje naar Daniëlle.Demeyere@kortrijk.be.

Maandag 24 januari. Jean-Pierre vertelt aan de hand van dia's over zijn reis (met Pasporta-Servo) naar Polen, Litouwen en Letland. Aanvang is 19.30u op een nieuwe locatie die de Stad Kortijk nog zal meedededelen aan de clubs. (De locatie 'Oude Dekenij' zullen we begin 2005 verlaten.)

LEUVEN - Esperanto 3000
http://www.esperanto.be/esperanto3000

Zoals steeds gaan al onze activiteiten door in het Cultureel Centrum, Brusselsestraat 63, Leuven. Voor de meest recente informatie over ons programma kan je steeds terecht op onze webpagina.

Woensdag 12 januari: Vespero 3000: Voordrachtavond: Grondwitloof
Woensdag 9 februari: Vespero 3000: thema nader te bepalen

LONDERZEEL
Cursus voor beginners elke dinsdag 14-16 u, en voor gevorderden elke donderdag van 20-22 u. in Hof ter Winkelen.
Informatie en contact: Frederik Vanden Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. of: J.P. Fertinel, Haan 47, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 300 652.

NOLIMES (Nord-Limburga Esperanto-Societo)
(met zetel in PEER)
http://users.skynet.be/sky53810/

NOLIMES vergadert elke eerste donderdag van de maand van 20 tot 22u in Cultureel Centrum "'t Poorthuis", Zuidervest te Peer.

De elementaire cursus wordt gegeven op de overige donderdagen van de maand, zelfde plaats en tijd, door Henri Schutters.
Iedere woensdag voormiddag van 10 tot 12 u leidt Julia Kelchtermans ook een elementaire cursus Esperanto in het kader van de stedelijke taalateliers.

OOSTENDE – La Konko
Inlichtingen bij Marc Cuffez, tel. 0486 36 23 65 of bij Else Huisseune, tel.: 059 43 30 58.
E-post: la.konko@tijd.be

Gespreksavonden: 10 en 24 jan, 14 en 28 feb om 19u
Cursus 1e jaar: elke woensdag 18-20 uur :
(niet op 23 feb. en 2 maart)
Cursus 2e jaar: elke woensdag 15-17 uur
(niet op 5 jan. en 9 febr.)

La Konketoj
(Info: Els Huisseune tel 059 43 30 58)

In de Consienceschool: maandag en vrijdag 13u-13u30 (niet tijdens schoolvakanties)
In het lokaal (ouderen): dinsdag 19-20 u (niet op 4 jan. en 8 febr.)

TIENEN – La Hirundo
http://home.tiscali.be/lahirundo/

De **maandelijkse vespero's** vinden plaats in FOS 214 - De Klimop, Donystraat 8 te 3300 Tienen.
Data: 31 januari, 28 februari en 31 maart, telkens van 19u30 tot 21u30.

Esperantocursus - De Nobel:
(Locatie: P.I.S.O., Alexianenweg 2, Tienen.
Data: 11, 18 en 25 januari, 1, 15 en 22 februari, 1, 8, 15 en 22 maart, telkens van 19u tot 21u.

Voor info: Bert Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen. Tel.: 016 81 52 46 – Fax: 016 81 52 46.

TURNHOUT
Cursus voor gevorderden op dinsdag 9-11u. Dinamo/ Warande, Congoplein 1, Turnhout.

ROTTERDAM – Merkurio
Samenkomst de 1ste en 3de woensdag – uitgezonderd in juli en augustus – om 19.45 u. in het Centra Oficejo, Nieuwe Binnenweg 176, Rotterdam.

RADIO-UITZENDINGEN
Voor een overzicht van de uitzendingen in Esperanto én een archief, surf naar: http://www.radioarkivo.org

Opgroeien met meer dan één taal
Voordracht met debat over meertalige opvoeding

Spreker: Prof. Dr. Annick De Houwer van het Departement Communicatiewetenschappen van de Universiteit Antwerpen.

Het thema van meertalige opvoeding wordt met de dag actueler en roept heel wat vragen op bij bijvoorbeeld ouders van verschillende nationaliteit. Wat zijn de problemen van integratie en gewenning op school, welke taal zullen de ouders in hun huisgezin onder mekaar en tegenover hun kind gebruiken, hoe belangrijk is de band met de familie in het buitenland, kunnen de kinderen veeltaligheid aan en hoe ver kunnen we daarin gaan, enz.

We verwachten vooral ouders die zelf met dergelijke vragen zitten en mensen, die iets kunnen vertellen uit eigen ervaring.

Tijdstip: vrijdag, 28 januari 2005 om 20:15
Plaats: Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen
Organisatie: Esperanto-Antwerpen
Vrije toegang voor iedereen.
Meer info: esperanto-antwerpen@fel.esperanto.be

Busvojaĝo al la UK en Vilnius

Ni veturos per 1 aŭ eble per 2 minibusoj. Ĝis nun estas 16 interesitoj. Unu buseton ni jam mendis. La kongreskotizon oni devas pagi aparte (ĝis 31/12/04: 150 eŭroj por individua membro de UEA kaj 190 por ne individua membro). Interesitoj kontaktu Ivo Durwael (tel. 03/440.30.92 - ivodurwael@belgacom.net) kiel eble plej rapide, ĉar por povi elekti interesajn hotelojn, ni devus baldaŭ rezervi ilin.

Jen la vojaĝplano al Vilnius:

16 julio 2005	vojaĝo al Berlin (730 km)
16-18 julio	restado en Berlin; vizitoj al Berlin/Potsdam
19 julio	forveturo al Gdansk (500 km)
19-20 julio	tranoktado en Gdansk + vizito
21 julio	veturo al Mazurio, supozeble Gizycko (250km)
21-22 julio	tranoktado kaj feriado en Mazurio
23 julio	veturo al Vilnius (300 km)
23-30 julio	partopreno en la UK (Vilnius)
30 julio	veturo al Bialystok (250 km); vizito al la naskiĝurbo de Zamenhof; tranoktado
31 julio	veturo al Warszawa (190 km)
31 jul/1aŭg.	tranoktado en Warszawa; vizito
2 aŭgusto	veturo al Krakow (300 km)
2-4 aŭgusto	tranoktado en Krakow; vizito de la urbo, de la samminejoj en Wieliczka, de la koncentrejo en Auschwitz kaj de Wawel
5 aŭgusto	veturo al Dresden (520 km)
5-6 aŭgusto	tranoktado en Dresden; vizito
7 aŭgusto	veturo al Antwerpen (800 km)

Contactadressen in Vlaanderen

AALST *La Pioniro*, H. Dossche, Asserendries 103, 9300 Aalst, tel.: 053 70 17 89.
ANTWERPEN *La Verda Stelo*, p/a Frankrijklei 140, 2000 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00, E-post: esperanto-antwerpen@fel.esperanto.be
BRUGGE *Paco kaj justeco* G. Maertens, Prins Leopoldstraat 51, 8310 St.-Kruis-Brugge, tel.: 050 35 49 35. E-post: gmae@xs4all.be.
BRUSSEL H. Falck, Eikenlaan 7, 1640 St.-Genesius-Rode, tel. 02 358 42 14.
GENT *La Progreso* Katja Lödör, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, E-post: gent@esperanto.be
HASSELT M. Aerts, Lazarijstraat 122, 3500 Hasselt, tel.: 011 72 00 75. E-post: marcel.aerts1@pandora.be. - A. Claessen, Zonnebloemstraat 13, 3590 Diepenbeek, tel.: 011 72 60 65 E-post: albert.claesen@pandora.be.
KALMTHOUT *La Erikejo* W. De Smet, Hertendreef 12, 2920 Kalmthout, tel.: 03 666 99 49. zie ook: users.pandora.be/La.Erikejo/Index.htm
KORTRIJK *La Konkordo* P. Glorieux, Werkenstraat 56, 8610 Werken, tel.: 051 56 90 30. E-post: piet.glorieux@ping.be - Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96.
LEUVEN *Esperanto 3000* Roger Goris, Rue Ménadastraat 44, 1320 Hamme-Mille, tel.: 010 86 01 12. E-post: rogergoris@versateladsl.be.
LONDERZEEL Frederik Van den Brande, Hof ter Winkelen, Holle Eikstraat 25, 1840 Londerzeel. Tel.: 052 30 01 66, fax: 052 30 53 65. E-post: comite.jean.pain@skynet.be.
OOSTENDE *La Konko* Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, 8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65 (gsm). - Raymond Wylleman, tel.:059 50 27 08, E-post: la.konko@tijd.com
PEER *Nolimes* H. Schutters, Panhovenstraat 10, 3930 Peer, tel.: 011 63 55 92. E-post: henri.schutters@skynet.be.
ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK
TIENEN *La Hirundo* B. Boon, Merelhof 8, 3300 Tienen, tel.: 016 81 52 46, e-post: bert.boon@skynet.be.
TURNHOUT Daniel Van Herpe, Koningin Fabiolalaan 2, 2360 Oud-Turnhout, tel.+fax: 014 45 13 29. E-post:dan.vanherpe@euronet.be

Contactadressen in Nederland

ALKMAAR Joh.Heijstra, Breedelaan 69, 1851 MB Heiloo, tel.(072) 5332344.
ALMELO G.C.A.M. Dercks, Molenstraat 20, 7607 AL Almelo. Tel. 0546 819403.
APELDOORN: Mevr. A. Schouten, Dintel 20, 733 MC Apeldoorn. Tel. 055 5332923.
BEVERWIJK *Stelrondo* R. Moerbeek, Zwaansmeerstraat 48, NL-1946 AE Beverwijk, tel.: (0251) 23 10 79.
DEN HAAG *Internationaal Esperanto-Instituut (IEI)* Riouwstraat 172, NL-2585 HW Den Haag, tel.: (070) 355 66 77.
DEN HELDER *Esperanto-klubo Den Helder*, Kruiszwin 1205, NL-1780 LE Den Helder.
DEVENTER zie **ALMELO**.
EINDHOVEN R. Bossong, Floraplein 23, NL-5644 JS Eindhoven, tel.: (040) 211 41 62.
ENSCHEDE (NEJ-sekcio) De Vluchtestraat 1-402, NL-7423 BE Enschede, tel. (053) 433 26 40.
GRONINGEN *Esperantocentrum*, T.W.S. Mansholtstraat 25, NL-9728 MC Groningen, tel.: (050) 527 45 72 of (059) 849 14 88. - *Esperanto-Nederland* C. van Manderstraat 1, NL-1964 RS Heemskerk, tel.: (025) 124 61 59. E-post:vaganto@casema.net.
HAARLEM-HEEMSTEDE *Komprenado faras pacon* C. Duivenvoorden-Kors, Kamerlingh Onnesstraat 40, NL-2014 EM Haarlem, tel.: (023) 524 57 13.
HELMOND Toine Gremmen, Nassaustraat 3, 5707 HL Helmond, tel.: (0492) 54 44 72.
'S HERTOGENBOSCH S. Bosga, Rijzertlaan 46, postbus 2141, 5202 CC 's Hertogenbosch.
HILVERSUM A.J. Middelkoop, Jonkerweg 11, NL-1217 PL Hilversum, tel.: (035) 624 33 20.
KAPELLE *Zelanda Esperanto-grupo* Sally en Dies Krombeen, Vijverstraat 3, NL-4421 AW Kapelle, tel.: (0113) 34 15 63 of (0118) 61 48 34.
LEIDSCHENDAM-VOORBURG: M.H. Erasmus-van Zadelhoff, Laan van Oostenburg 40, NL-2271 AP Voorburg, tel.: (070) 38635 29. E-post: marjet.erasmus@zonnet.nl
MIDDELBURG zie KAPELLE
ROTTERDAM *Merkurio* P. Schuil, Park Vossendijk 331, 3192 XG Hoogvliet, tel.: (010) 416 14 49.
TANEF/La Migranto Aad Demmendaal-o/d Brouw, Boekenrode 11, NL-3085 JA Rotterdam. E-post:a.m.demmendaal@planet.nl.
TERNEUZEN *Zeland-Flandruja Esperanto-Grupo* J. den Toonder, Axelsestraat 6, 4537 AJ Terneuzen.
VOORBURG: zie Esperantogroep LEIDSCHENDAM-VOORBURG
WIJLRE Esperantogrupo Marnolando, Tienbundersweg 38, NL-6321 CR Wijlre, tel.: (043) 450 12 48.
ZAANDAM Esperantocentrum PB 433, NL-1500 EK Zaandam, tel.: (075) 616 69 31.

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra Esperanto Ligo Frankrijklei, 140, B 2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00, Fax.: 03 233 54 33. E post: esperanto@esperanto.be. Internet: www.esperanto.be
Vlaamse Esperanto Jongeren Vereniging/Flandra Esperanto Junulara Asocio p/a Frankrijklei 140, B 2000 Antwerpen. Tel.: 03 234 34 00 E post: yves@esperanto.be.
Esperanto Nederland, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, Nederland, Tel./ Fax : 050-5718842, E-post: info@esperanto-info.nl.
Hoofdkantoor van de Esperanto WereldVereniging/Centra Oficejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL 3015 BJ Rotterdam, tel.: 00 31 10 436 10 44. E post: uea@inter.nl.net.
Esperanto Scoutsvereniging/Skolta Esperanto Ligo (SEL) Stein Hautekees, St Gillisplein, 17 B-3300 Kumtich- Tienen, stein.hautekees@advalvas.be Zie ook: www.lahirundo.yucom.be
Association pour l'Esperanto, p/a Marcel Delforge, rue des Glacières 16, B 6001 Charleroi (Marcinelle). Tel.: + fax: 071 43 14 13. E post: mardelforge@brutele.be.
Belga Esperanto Fervojista Asocio (Spoorweg esperantisten), Lucien De Sutter, Frère Orbanstraat 210, 8400 Oostende. Tel:059 50 18 25.

Bestuursleden van FEL

Voorzitter: Ivo Durwael, Paul Gilsonlaan 5, 2650 Edegem, 03 440.30.92 ivo@fel.esperanto.be
Ondervoorz.: Frans Croon, Laarstraat 56, 1910 Kampenhout, 016/65.59.44, frans.croon@kampenhout.be
Ondervoorz.: Flory Witdoeckt, Wittenonnenstraat 9a, 8400 Oostende, 059/70.29.14, flory@witdoeckt.be
Penningm.: Roland Rotsaert, Visspaanstr. 97, 8000 Brugge, rotsaert@esperanto.be
Secretaris: Lode Van de Velde, Hof Van Tichelen 20/3, 2020 Antwerpen, 03/899.08.73, lodchjo@yahoo.com
Bestuurslid: Agnes Geelen, Oudedoncklaan 20, 2100 Deurne agnes@esperanto.be
Bestuurslid: Walter vandenkieboom, Wittenonnenstraat 9a, 8400 Oostende, 059/70.29.14
Bestuurslid: Rob Ebenau, Mansionstraat 20, 2990 Wuustwezel rob.ebenau@pandora.be
Bestuurslid: Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, 8500 Kortrijk jean-pierre.allewaert@pandora.be

HORIZON.TAAL

Tweemaandelijks tijdschrift over alternatieve communicatie en Esperanto

36ste jaargang 2005/1 (211) januari - februari

Kalender Voornaamste Esperanto-bijeenkomsten

(Voor meer informatie, contacteer de Vlaamse Esperantobond 03/234 34 00 of esperanto@esperanto.be)

11 - 20. februaro
Internacia Pedagogia E-Kurso kaj kursoj de fotado kaj video-filmado en Bydgoszcz. Inf: Internacia Centro pri Kulturo kaj Turismo, str. M. Sk³odowskiej-Curie 10, PL-85-094 Bydgoszcz, Pollando, tel/fakso: (48-52) 346-11-51, info@esperanto-turismo.com

21 - 28. marto
21-a PSI - Printempa Semajno Internacia (www.esperanto.de/psi) en Mücke (Meza Heslando). Inf: Germana Esperanto-Asocio, Wolfgang Bohr, Johannes-Kirschweng-Str. 11, DE-52474 Bad Nneuenahr-Ahrweiler, Germanio. Tel: +49-(0)2641-4885, fakso: +49-(0)9786-66 (oficejo). Rete: psi@esperanto.de

23 - 29. marto
29-a Internacia Junulara Festivalo, IJF (www.esperanto.it/iej/). Inf: Itala E-Junularo, Via Villoresi, 38, IT-20143 Milano, Italio. Tel/fax. +39- 02-58-100857, rete: ijf.admin@esperanto.it

25 - 30. marto
Boulogne 2005 Esperanto (http://boulogne2005.online.fr/eo/)- Memorfesto je la centjariĝo de la unua Universala Kongreso de Esperanto en Boulogne-sur-Mer, 1905 en Boulogne-sur-Mer, Francio. Inf: boulogne2005@online.fr

31 marto- 2. aprilo:
"Post-Bulonjo 2005" (www.esperanto.be/fel/kun/pb2005.php). Postkongreso okaze de la jubilea kongreso en Boulogne-sur-Mer. Granda turisma aranĝo al la ĉefaj vidindaĵoj ĉe la maro, tra la urboj: Koksijde - Diksmuide - Ieper - Oostende - Bruĝo.
Inf: 03/234.34.00, flory@witdoeckt.be

10 - 12. junio
Printempa Renkontiĝo 2005 (www.esperanto-jongeren.nl/pr2005) en Middelburg, Nederlando. Nederlanda Esperanto-Junularo (NEJ) festos 40-jariĝo de sia agado. Inf: rete: info@esperanto-jongeren.nl

ISSN 0772-540 X
Afgiftekantoor Antwerpen X
Frankrijklei 140, B-2000 Antwerpen